

טענה: $\mathbb{Z} \subseteq \mathbb{R}$

תת-קבוצה סגורה ביחס לחיבור חיסור וכפל: קבוצה $S \subseteq \mathbb{R}$ עבורה לכל $a, b \in S$ מתקיים $a + b \in S$ וכן $a - b \in S$ וכן $ab \in S$.
טענה: $\mathbb{Z}$ סגורה ביחס לחיבור חיסור וכפל.

קבוצה המקיימת את האי־שוויון היסודי של תורת המספרים: קבוצה $S \subseteq \mathbb{R}$ המקיימת $S \cap (0, 1] = \{1\}$.
טענה: $\mathbb{Z}$ מקיימת את האי־שוויון היסודי של תורת המספרים.

טענה: תהא $S \subseteq \mathbb{R}$ המקיימת את האי־שוויון היסודי של תורת המספרים וכן סגורה ביחס לחיבור חיסור וכפל אזי $S = \mathbb{Z}$.
מסקנה עיקרון הסדר הטוב על הטבעיים: תהא $S \subseteq \mathbb{N}$ באשר $S \neq \emptyset$ אזי $\min(S)$ קיים.

טענה: תהא $S \subseteq \mathbb{Z}$ חסומה מלרע באשר $S \neq \emptyset$ אזי $\min(S)$ קיים.

מסקנה: תהא $S \subseteq \mathbb{Z}$ חסומה מלעיל באשר $S \neq \emptyset$ אזי $\max(S)$ קיים.

מסקנה: $\mathbb{Z}$ אינה חסומה מלרע וכן אינה חסומה מלעיל.

מסקנה עיקרון האינדוקציה: יהי P פרידיקט מעל $\mathbb{N}$ באשר $P(0)$ וכן לכל $n \in \mathbb{N}$ מתקיים $P(n) \implies P(n+1)$ אזי $P(m)$ לכל $m \in \mathbb{N}$.

טענה עיקרון האינדוקציה החזקה: יהי P פרידיקט מעל $\mathbb{N}$ באשר $P(0)$ וכן לכל $n \in \mathbb{N}$ מתקיים $P(n+1) \implies (\forall m < n. P(m))$ אזי $P(k)$ לכל $k \in \mathbb{N}$.

מספר מתחלק במספר: יהי $b \in \mathbb{Z}$ אזי $a \in \mathbb{Z}$ עבורו קיים $c \in \mathbb{Z}$ המקיים $b = ac$.

סימון: יהיו $a, b \in \mathbb{Z}$ באשר b מתחלק ב־ a אזי $a|b$.

סימון: יהיו $a, b \in \mathbb{Z}$ באשר b אינו מתחלק ב־ a אזי $a \nmid b$.

טענה: יהי $a \in \mathbb{Z}$ אזי $a|0$.

טענה: יהי $a \in \mathbb{Z}$ אזי $1|a$ וכן $-1|a$.

טענה: יהיו $a, b, c \in \mathbb{Z}$ באשר $a|b$ וכן $a|c$ אזי לכל $c, d \in \mathbb{Z}$ מתקיים $a|(db + ec)$.

טענה: יהיו $a, b, c \in \mathbb{Z}$ באשר $a|b$ וכן $a|c$ אזי $a|b$.

טענה: יהיו $a, b \in \mathbb{N}$ באשר $a|b$ אזי $a \leq b$.

טענה: יהיו $a, b \in \mathbb{Z}$ אזי $((a|b) \wedge (b|a)) \iff (a \in \{\pm b\})$.

טענה חלוקה עם שארית: יהי $d \in \mathbb{N}_+$ ויהי $a \in \mathbb{Z}$ אזי קיימים ויחידים $q, r \in \mathbb{Z}$ באשר $0 \leq r < d$ וכן $a = qd + r$.

מנה של חלוקה: יהי $d \in \mathbb{N}_+$ ויהי $a \in \mathbb{Z}$ חלוקה עם שארית של a ב־ d אזי q .

שארית של חלוקה: יהי $d \in \mathbb{N}_+$ ויהי $a \in \mathbb{Z}$ חלוקה עם שארית של a ב־ d אזי r .

מסקנה: יהי $d \in \mathbb{N}_+$ ויהי $a \in \mathbb{Z}$ חלוקה עם שארית של a ב־ d אזי $(r = 0) \iff (d|a)$.

החלק השלם/ערך שלם תחתון: יהי $x \in \mathbb{R}$ אזי $\lfloor x \rfloor = \max((-\infty, x] \cap \mathbb{Z})$.

מסקנה: יהי $d \in \mathbb{N}_+$ ויהי $a \in \mathbb{Z}$ חלוקה עם שארית של a ב־ d אזי $q = \lfloor \frac{a}{d} \rfloor$.

טענה: תהא $H \leq \mathbb{Z}$ אזי קיים ויחיד $d \in \mathbb{N}$ עבורו $H = d\mathbb{Z}$.

טענה: יהיו $a, b \in \mathbb{Z}$ אזי $a\mathbb{Z} + b\mathbb{Z} \leq \mathbb{Z}$.

מחלק משותף מירבי: יהיו $a, b \in \mathbb{Z}$ אזי $d \in \mathbb{N}$ עבורו $d\mathbb{Z} = a\mathbb{Z} + b\mathbb{Z}$.

סימון: יהיו $a, b \in \mathbb{Z}$ ויהי $d \in \mathbb{N}$ המחלק המשותף המירבי של a, b אזי $\gcd(a, b) = d$.

סימון: יהיו $a, b \in \mathbb{Z}$ אזי $\gcd(a, b) = \gcd(b, a)$.

טענה: יהיו $a, b \in \mathbb{Z}$ אזי $\gcd(a, b) | a$ וכן $\gcd(a, b) | b$.

מסקנה: יהיו $a, b \in \mathbb{Z}$ אזי קיימים $n, m \in \mathbb{Z}$ עבורם $\gcd(a, b) = na + mb$.

טענה: יהיו $a, b, c \in \mathbb{Z}$ באשר $c|a$ וכן $c|b$ אזי $c|\gcd(a, b)$.

טענה: יהיו $a, b \in \mathbb{Z}$ באשר $\{a, b\} \neq \{0\}$ אזי $\gcd(a, b) = \max\{d \in \mathbb{Z} \mid (d|a) \wedge (d|b)\}$.

טענה: יהיו $a, b \in \mathbb{Z}$ ויהי $d \in \mathbb{N}$ באשר $d|a$ וכן $d|b$ וכן קיימים $n, m \in \mathbb{Z}$ עבורם $d = na + mb$ אזי $\gcd(a, b) = d$.

מחלק משותף מירבי: יהיו $a_1 \dots a_n \in \mathbb{Z}$ אזי $d \in \mathbb{N}$ עבורו $d\mathbb{Z} = \sum_{i=1}^n a_i \mathbb{Z}$.

סימון: יהיו $a_1 \dots a_n \in \mathbb{Z}$ ויהי $d \in \mathbb{N}$ המחלק המשותף המירבי של $a_1 \dots a_n$ אזי $\gcd(a_1 \dots a_n) = d$.

טענה: יהיו $a_1 \dots a_n \in \mathbb{Z}$ אזי $\gcd(a_1 \dots a_n) | a_i$ לכל $i \in [n]$.

מסקנה: יהיו $a_1 \dots a_n \in \mathbb{Z}$ אזי קיים $m \in \mathbb{Z}^n$ עבורו $\gcd(a_1 \dots a_n) = \sum_{i=1}^n m_i \cdot a_i$.

טענה: יהיו $a_1 \dots a_n, d \in \mathbb{Z}$ באשר $d|a_i$ לכל $i \in [n]$ אזי $d|\gcd(a_1 \dots a_n)$.

מספרים זרים: מספרים $a_1 \dots a_n \in \mathbb{Z}$ המקיימים $\gcd(a_1 \dots a_n) = 1$.

מספר פרמה: $F_k = 2^{2^k} + 1$ יהי $k \in \mathbb{N}$ אזי

טענה: יהי $k \in \mathbb{N}$ אזי $F_{k+1} - 2 = \prod_{i=0}^k F_i$

מסקנה: יהיו $k, n \in \mathbb{N}$ שונים אזי $(F_k, F_n) = 1$

טענה: יהי $b \in \mathbb{N}_{\geq 2}$ ויהי $n \in \mathbb{N}$ אזי קיים ויחיד $k \in \mathbb{N}$ וקיים ויחיד $d \in \{0, \dots, b-1\}^k$ באשר $d_k > 0$ המקיים $n = \sum_{i=1}^k d_i b^i$

ייצוג ספרתי בבסיס: יהי $b \in \mathbb{N}_{\geq 2}$ יהיו $n, k \in \mathbb{N}$ ויהי $d \in \{0, \dots, b-1\}^k$ באשר $d_k > 0$ וכן $n = \sum_{i=1}^k d_i b^i$ אזי $(n)_b = d$

הערה: כאשר לא כתוב בסיס בייצוג נתייחס לבסיס עשרוני.

טענה: יהי $b \in \mathbb{N}_{\geq 2}$ ויהי $n \in \mathbb{N}$ אזי $\text{len}((n)_b) = \lfloor \log_b(n) \rfloor + 1$

מספר הביטים לייצוג מספר: יהי $n \in \mathbb{N}$ אזי $\text{len}((n)_2)$

הערה: בסיבוכיות של אלגוריתמים מספריים נתייחס לסיבוכיות כפונקציה של אורך המספר בבינארי.

טענה: קיים אלגוריתם $\mathcal{A}$ המחשב חיבור מספרים בסיבוכיות ריצה $\mathcal{O}(n)$

טענה: קיים אלגוריתם NaiveMul המחשב כפל מספרים בסיבוכיות ריצה $\mathcal{O}(n^2)$

אלגוריתם קרטסובה: יהי $n \in \mathbb{N}$ ויהיו $a, b \in \{0, 1\}^n$ אזי

Function KaratsubaMult(a, b):

```
if  $n = 1$  then return  $a_1 \cdot b_1$ 
 $\alpha \leftarrow (a_1 \dots a_{\frac{n}{2}}); \quad \beta \leftarrow (a_{\frac{n}{2}+1} \dots a_n)$ 
 $\gamma \leftarrow (b_1 \dots b_{\frac{n}{2}}); \quad \delta \leftarrow (b_{\frac{n}{2}+1} \dots b_n)$ 
 $A \leftarrow \text{KaratsubaMult}(\alpha, \gamma)$ 
 $B \leftarrow \text{KaratsubaMult}(\beta, \delta)$ 
 $C \leftarrow \text{KaratsubaMult}(\alpha + \beta, \gamma + \delta)$ 
return  $B \cdot 2^n + (C - B - A) \cdot 2^{\frac{n}{2}} + A$ 
```

טענה: יהיו $a, b \in \mathbb{N}$ אזי $(\text{KaratsubaMult}((a)_2, (b)_2))_{10} = ab$

טענה: סיבוכיות הריצה של KaratsubaMult הינה $\mathcal{O}(n^{\log_2(3)})$

טענה קולי-טוקי: קיים אלגוריתם CooleyTukeyMul המחשב כפל מספרים בסיבוכיות ריצה $\mathcal{O}(n \log(n))$

למה: יהיו $a, b, q \in \mathbb{Z}$ אזי $\gcd(a, b) = \gcd(a + qb, b)$

אלגוריתם אוקלידס: יהיו $a, b \in \mathbb{Z}$ אזי

Algorithm EuclidGCD(a, b):

```
if  $(a < 0) \vee (b < 0) \vee (|a| < |b|)$  then
| return EuclidGCD( $\max\{|a|, |b|\}, \min\{|a|, |b|\}$ )
if  $b = 0$  then return  $a$ 
 $(q, r) \leftarrow \text{RemainderDiv}(a, b)$ 
return EuclidGCD( $b, r$ )
```

טענה: יהיו $a, b \in \mathbb{Z}$ אזי $\text{EuclidGCD}(a, b) = \gcd(a, b)$

טענה: סיבוכיות הריצה של EuclidGCD הינה $\mathcal{O}(n^2)$

טענה: יהי $k \in \mathbb{N}_+$ אזי $(-1)^k F_{k-1} \cdot F_{k+1} + (-1)^{k+1} F_k F_k = 1$

טענה: קיים אלגוריתם FastGCD המחשב $\gcd$ בסיבוכיות ריצה $\mathcal{O}(n \log^2(n))$

כפולה משותפת מזערית: יהיו $a_1 \dots a_n \in \mathbb{Z}$ אזי $d \in \mathbb{N}$ עבורו $d \in \bigcap_{i=1}^n a_i \mathbb{Z}$

סימון: יהיו $a_1 \dots a_n \in \mathbb{Z}$ ויהי $d \in \mathbb{N}$ הכפולה המשותפת המזערית של $a_1 \dots a_n$ אזי $\text{lcm}(a_1 \dots a_n) = d$

סימון: יהיו $a_1 \dots a_n \in \mathbb{Z}$ אזי $[a_1 \dots a_n] = \text{lcm}(a_1 \dots a_n)$

טענה: יהיו $a_1 \dots a_n \in \mathbb{Z}$ אזי $a_i | \text{lcm}(a_1 \dots a_n)$ לכל $i \in [n]$

טענה: יהיו $a_1 \dots a_n, m \in \mathbb{Z}$ באשר $a_i | m$ לכל $i \in [n]$ אזי $\text{lcm}(a_1 \dots a_n) | m$

טענה: יהיו $a_1 \dots a_n \in \mathbb{Z} \setminus \{0\}$ אזי $\text{lcm}(a_1 \dots a_n) = \min \{m \in \mathbb{N}_+ \mid \forall i \in [n]. (a_i | m)\}$

למה: יהיו $a, b \in \mathbb{Z}$ באשר $a \neq 0$ אזי $(a|b) \iff (\frac{b}{a} \in \mathbb{Z})$

למה: יהיו $a, b, c \in \mathbb{Z}$ אזי $(a|b) \iff (ac|bc)$

טענה: יהיו $a, b \in \mathbb{N}_+$ אזי $[a, b] = \frac{ab}{(a, b)}$

טענה: יהיו $a_1 \dots a_n \in \mathbb{Z}$ אזי $[a_1, \dots, a_n] = [|a_1|, \dots, |a_n|]$.

מספרים זרים: מספרים $a, b \in \mathbb{Z}$ המקיימים $(a, b) = 1$.

מסקנה: יהיו $a, b \in \mathbb{Z}$ זרים אזי $[a, b] = |ab|$.

טענה: יהיו $a_1 \dots a_n \in \mathbb{Z}$ אזי $[a_1 \dots a_n] = [[a_1 \dots a_{n-1}], a_n]$.

מספר ראשוני: מספר $p \in \mathbb{N}_{\geq 2}$ עבורו לכל $a, b \in \mathbb{N}_{\geq 2}$ מתקיים $ab \neq p$.

סימון: $\mathbb{P} = \{p \in \mathbb{N} \mid p \text{ ראשוני}\}$.

מספר פריק: מספר $m \in \mathbb{N}_{\geq 2}$ באשר $m \notin \mathbb{P}$.

טענה: יהי $p \in \mathbb{P}$ והיו $a, b \in \mathbb{Z}$ באשר $p|ab$ אזי $(p|a) \vee (p|b)$.

טענה: יהי $n \in \mathbb{N}$ עבורו לכל $a, b \in \mathbb{Z}$ אם $n|ab$ אז $(n|a) \vee (n|b)$ אזי $n \in \{0, \pm 1\} \cup (\pm \mathbb{P})$.

מסקנה: יהי $p \in \mathbb{P}$ והיו $a_1 \dots a_n \in \mathbb{Z}$ באשר $p \mid \prod_{i=1}^n a_i$ אזי קיים $i \in [n]$ המקיים $p|a_i$.

למה: יהי $n \in \mathbb{N}_{\geq 2}$ אזי קיים $p \in \mathbb{P}$ המקיים $p|n$.

אלגוריתם הנפה של ארטוסתנס: יהי $N \in \mathbb{N}_+$ אזי

Algorithm EratosthenesSieve(N):

```
A ← {True | n ∈ [1, ..., N]}; A1 = False
for i ∈ [1, ..., N] do
    if Ai = True then
        j ← 1
        while i + 2j ≤ N do
            Ai+2j = False
            j ← j + 1
        end
    end
end
return {i ∈ [N] | Ai = True}
```

טענה: יהי $N \in \mathbb{N}_+$ אזי $\text{EratosthenesSieve}(N) = \{p \in \mathbb{P} \mid p \leq N\}$.

טענה: יהי $N \in \mathbb{N}_+$ אזי סיבוכיות הריצה של $\text{EratosthenesSieve}(N)$ הינה $\mathcal{O}\left(\left(\sum_{p \in \mathbb{P}_{\leq N}} \frac{1}{p}\right) \cdot N\right)$.

טענה אטקין-ברנסטיין: קיים אלגוריתם $\mathcal{A}$ עבורו $\mathcal{A}(N) = \mathbb{P}_{\leq N}$ לכל $N \in \mathbb{N}_+$ וכן $\mathcal{A}$ רץ בסיבוכיות ריצה $\mathcal{O}(N)$.

משפט היסודי של האריתמטיקה: יהי $n \in \mathbb{N}_+$ אזי קיימים ויחידים $p_1 \dots p_k \in \mathbb{P}$ באשר $p_i < p_{i+1}$ לכל $i \in [k-1]$ המקיימים

$$n = \prod_{i=1}^k p_i$$

סימון: יהי $n \in \mathbb{N}_+$ והיו $p \in \mathbb{P}$ אזי $e_p(n) = \max\{m \in \mathbb{N} \mid (p^m|n)\}$.

סימון: יהי $n \in \mathbb{N}_+$ והיו $p \in \mathbb{P}$ אזי $p^{e_p(n)} || n$.

מסקנה: יהי $n \in \mathbb{N}_+$ אזי $n = \prod_{p \in \mathbb{P}} p^{e_p(n)}$.

מסקנה: יהיו $n, m \in \mathbb{N}_+$ והיו $p \in \mathbb{P}$ אזי $e_p(mn) = e_p(m) + e_p(n)$.

מסקנה: יהיו $n, m \in \mathbb{N}_+$ אזי $(m|n) \iff (\forall p \in \mathbb{P}. e_p(m) \leq e_p(n))$.

מסקנה: יהיו $a_1 \dots a_n \in \mathbb{N}_+$ אזי $(a_1 \dots a_n) = \prod_{p \in \mathbb{P}} p^{\min\{e_p(a_i) \mid i \in [n]\}}$.

מסקנה: יהיו $a_1 \dots a_n \in \mathbb{N}_+$ אזי $[a_1 \dots a_n] = \prod_{p \in \mathbb{P}} p^{\max\{e_p(a_i) \mid i \in [n]\}}$.

מסקנה: יהיו $n, m \in \mathbb{N}_+$ אזי $(m, n) \iff (p|n \text{ וכן } p|m \text{ לא קיים } p \in \mathbb{P})$.

משפט אוקלידס: $|\mathbb{P}| = \aleph_0$.

טענה: יהי $n \in \mathbb{N}$ אזי קיים $b \in \mathbb{N}$ עבורו $\{b+i \mid i \in \{0, \dots, n\}\} \cap \mathbb{P} = \emptyset$.

השערה הראשוניים התאומים: יהי $N \in \mathbb{N}$ אזי קיים $p \in \mathbb{P}$ באשר $p \geq N$ וכן $p+2 \in \mathbb{P}$. השערה פתוחה

טענה: יהי $n \in \mathbb{N}_{\geq 2}$ אזי $\prod_{p \in \mathbb{P}_{\leq n}} p \leq 4^{n-1}$.

ראשוני סופי ז'רמן: ראשוני $p \in \mathbb{P}$ המקיים $2p+1 \in \mathbb{P}$.

טענה: $|\mathbb{P} \cap (4\mathbb{N}+3)| = \aleph_0$.

טענה: $|\mathbb{P} \cap (4\mathbb{N}+1)| = \aleph_0$.

טענה: יהי $n \in \mathbb{N}_+$ אזי $|\mathbb{Z}/n\mathbb{Z}| = n$.

טענה: יהי $n \in \mathbb{N}_+$ יהי $a \in \mathbb{Z}$ תהא $\pi: \mathbb{Z} \rightarrow \mathbb{Z}/n\mathbb{Z}$ העתקת המנה והיו $r \in \mathbb{N}$ שארית החלוקה של a ב- n אזי $\pi(a) = r + n\mathbb{Z}$.

• לכל $y \in \mathbb{Z}$ המקיים $1^n y \equiv a \pmod m$ מתקיים $\text{sols}_{\mathbb{Z}}(1^n x \equiv a \pmod m) = \{y + k \prod_{i=1}^n m_i \mid k \in \mathbb{Z}\}$

אלגוריתם פתרון למערכת משוואות מודולרית: יהיו $m_1 \dots m_n \in \mathbb{N}_+$ זרים בזוגות והיו $a_1 \dots a_n \in \mathbb{Z}$

Algorithm ModEquationSys($m_1 \dots m_n, a_1 \dots a_n$):

```

for  $i \in [n]$  do
     $M_i \leftarrow \prod_{j \in [n] \setminus \{i\}} m_j$ 
     $N_i \leftarrow \text{InverseMod}(m_i, M_i)$ 
end
return  $\sum_{i=1}^n a_i M_i N_i$ 

```

טענה: יהיו $m_1 \dots m_n \in \mathbb{N}_+$ זרים בזוגות והיו $a_1 \dots a_n \in \mathbb{Z}$ אזי $a \equiv a_1 \dots a_n \pmod{m}$

טענה: יהיו $m_1 \dots m_n \in \mathbb{N}_+$ והיו $a_1 \dots a_n \in \mathbb{Z}$ אזי (קיים $x \in \mathbb{Z}$ המקיים $x \equiv a \pmod{m}$) $\iff (1^n x \equiv a \pmod{m})$ (לכל $i, j \in [n]$ מתקיים $a_i \equiv a_j \pmod{(m_i, m_j)}$).

משפט השאריות הסיני: יהיו $m_1 \dots m_n \in \mathbb{N}_+$ זרים בזוגות אזי $\mathbb{Z}/(\prod_{i=1}^n m_i) \mathbb{Z} \simeq \prod_{i=1}^n \mathbb{Z}/m_i \mathbb{Z}$

טענה: יהי $n \in \mathbb{N}_{\geq 2}$ אזי $k = \frac{1}{2}n \cdot \varphi(n)$ $\sum_{\gcd(k, n)=1} k$

פונקציה כפלית: פונקציה $f: \mathbb{N}_+ \rightarrow \mathbb{R}$ עברה לכל $n, m \in \mathbb{N}$ באשר $(n, m) = 1$ מתקיים $f(nm) = f(n)f(m)$. **טענה:** φ פונקציה כפלית.

טענה: תהא $f: \mathbb{N}_+ \rightarrow \mathbb{R}$ כפלית באשר $f \neq 0$ אזי $f(1) = 1$.

טענה: תהייה $f, g: \mathbb{N}_+ \rightarrow \mathbb{R}$ כפליות באשר לכל $p \in \mathbb{P}$ ולכל $k \in \mathbb{N}$ מתקיים $f(p^k) = g(p^k)$ אזי $f = g$.

טענה: יהי $k \in \mathbb{N}_+$ ונגדיר $f: \mathbb{N}_+ \rightarrow \mathbb{R}$ כך $f(n) = \gcd(n, k)$ אזי f כפלית.

טענה: תהא $f: \mathbb{N}_+ \rightarrow \mathbb{R}$ כפלית אזי $F: \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{R}$ המוגדרת $F(n) = \sum_{d|n} f(d)$ הינה כפלית.

פונקציית סכום המחלקים: נגדיר $\sigma: \mathbb{N}_+ \rightarrow \mathbb{N}$ כך $\sigma(n) = \sum_{d|n} d$

מסקנה: σ פונקציה כפלית.

מספר מושלם: מספר $n \in \mathbb{N}$ המקיים $\sigma(n) = 2n$.

טענה: יהיו $n, d \in \mathbb{N}_+$ תהא G חבורה ציקלית מסדר n והי $g \in G$ יוצר של G אזי $(n|d) \iff (g^d = 1)$.

טענה: יהיו $n, d \in \mathbb{N}_+$ תהא G חבורה ציקלית מסדר n והי $g \in G$ יוצר של G אזי $\text{ord}(g^d) = \frac{n}{(n, d)}$.

טענה: יהיו $d, n \in \mathbb{N}_+$ באשר $d|n$ ותהא G חבורה ציקלית מסדר n אזי $\varphi(d) = |\{a \in G \mid \text{ord}(a) = d\}|$.

טענה: יהי $n \in \mathbb{N}_+$ ותהא G חבורה ציקלית מסדר n אזי $\{a \in G \mid a \text{ יוצר של } G\} = \{g^d \mid (d, n) = 1\}$.

מסקנה: יהי $n \in \mathbb{N}_+$ ותהא G חבורה ציקלית מסדר n אזי $|\{g^d \mid (d, n) = 1\}| = \varphi(n)$.

מסקנה: יהיו $d, n \in \mathbb{N}_+$ באשר $d|n$ ותהא G חבורה ציקלית מסדר n אזי $|\{a \in G \mid a^d = 1\}| = d$.

מסקנה: יהיו $d, n \in \mathbb{N}_+$ ותהא G חבורה ציקלית מסדר n אזי $|\{a \in G \mid a^d = 1\}| = (n, d)$.

מסקנה: יהי $n \in \mathbb{N}_+$ ותהא G חבורה מסדר n אזי $(G \text{ ציקלית}) \iff (|G| \mid d \mid \text{מתקיים } |\{a \in \mathbb{Z}_n \mid a^d = 1\}| \leq d)$.

מסקנה: יהי $n \in \mathbb{N}_+$ אזי $\sum_{d|n} \varphi(d) = n$.

מסקנה: יהי $\mathbb{F}$ שדה ותהא $G \leq \mathbb{F}^\times$ סופית אזי G ציקלית.

שורש פרימיטיבי: יהי $n \in \mathbb{N}_+$ אזי $g \in \mathbb{Z}$ עבורו $\langle g \pmod{n} \rangle = (\mathbb{Z}/n\mathbb{Z})^\times$.

מסקנה: יהי $n \in \mathbb{N}_+$ אזי (קיים שורש פרימיטיבי מודולו n) $\iff (\mathbb{Z}/n\mathbb{Z})^\times$ חבורה ציקלית).

טענה: יהיו $n, k \in \mathbb{N}_+$ והי a שורש פרימיטיבי מודולו p אזי a^k שורש פרימיטיבי מודולו p $\iff (k, \varphi(n)) = 1$.

מסקנה: יהי $n \in \mathbb{N}_+$ באשר קיים שורש פרימיטיבי מודולו n אזי $\varphi(\varphi(n)) = |\{g \in [n-1] \mid \langle g \pmod{n} \rangle = (\mathbb{Z}/n\mathbb{Z})^\times\}|$.

למה: יהי $p \in \mathbb{P}$ אזי $\varphi(p-1) = |\{g \in [p-1] \mid \langle g \pmod{p} \rangle = (\mathbb{Z}/p\mathbb{Z})^\times\}|$.

משפט: יהי $p \in \mathbb{P}$ אזי קיים שורש פרימיטיבי מודולו p .

מסקנה משפט וילסון: יהי $p \in \mathbb{P}$ אזי $(p-1)! \equiv -1 \pmod{p}$.

טענה: יהי $n \in \mathbb{N}_{\geq 2}$ באשר $(n-1)! \equiv -1 \pmod{n}$ אזי $n \in \mathbb{P}$.

למה: יהי $n \in \mathbb{N}$ תהא G חבורה מסדר n והי $g \in G$ אזי $(g \text{ יוצר של } G) \iff (q|n \text{ באשר } q \in \mathbb{P} \text{ מתקיים } g^{\frac{n}{q}} \neq 1)$.

למה: יהי $p \in \mathbb{P}$ והי $m \in [p-1]$ אזי $p \mid \binom{p}{m}$.

למה: יהי $p \in \mathbb{P}_{>2}$ ראשוני יהי $k \in \mathbb{N}_{\geq 2}$ והי $a \in \mathbb{Z}$ אזי $a^{p^k} \equiv 1 + ap^{k-1} \pmod{p^k}$.

טענה: יהי $p \in \mathbb{P}_{>2}$ ראשוני והי $k \in \mathbb{N}_+$ אזי $C_{p^{k-1}(p-1)} \simeq (\mathbb{Z}/p^k\mathbb{Z})^\times$.

מסקנה: יהי $p \in \mathbb{P}_{>2}$ ראשוני ויהי $k \in \mathbb{N}_+$ אזי $(\mathbb{Z}/p^k\mathbb{Z})^\times$ ציקלית.

טענה: יהי $k \in \mathbb{N}_{\geq 2}$ ויהי $a \in \mathbb{Z}_{\text{odd}}$ אזי קיימים ויחידים $\alpha \in \{0, 1\}$ וכן $\beta \in \{0, \dots, 2^{k-2}\}$ עבורם $a \equiv (-1)^\alpha 5^\beta \pmod{2^k}$.

מסקנה: יהי $k \in \mathbb{N}_{\geq 2}$ ויהי $a \in \mathbb{Z}_{\text{odd}}$ אזי $(\mathbb{Z}/2^k\mathbb{Z})^\times \simeq C_2 \times C_{2^{k-2}}$.

משפט: יהי $n \in \mathbb{N}_+$ יהיו $k, m \in \mathbb{N}$ והיו $e_1, \dots, e_m \in \mathbb{N}_+$ ויהיו $p_1 \dots p_m \in \mathbb{P}$ שונים באשר $n = 2^k \cdot \prod_{i=1}^m p_i^{e_i}$ אזי

• אם $k \leq 1$ אז $(\mathbb{Z}/n\mathbb{Z})^\times \simeq \prod_{i=1}^m C_{p_i^{e_i-1}(p_i-1)}$

• אם $k \geq 2$ אז $(\mathbb{Z}/n\mathbb{Z})^\times \simeq C_2 \times C_{2^{k-2}} \times \prod_{i=1}^m C_{p_i^{e_i-1}(p_i-1)}$

מסקנה: יהי $n \in \mathbb{N}_+$ אזי $(\mathbb{Z}/n\mathbb{Z})^\times$ ציקלית $\iff (n \in \{2, 4\}) \vee (n \in \mathbb{P}_{>2} \text{ וקיים } p \in \mathbb{P}_{>2} \text{ וקיים } k \in \mathbb{N}_+ \text{ עבורו } \{p^k, 2p^k\})$.

טענה: יהי $p \in \mathbb{P}_{>2}$ ויהי a שורש פרימיטיבי מודולו p אזי

• אם $a^{p-1} \not\equiv 1 \pmod{p^2}$ אז לכל $k \in \mathbb{N}_+$ מתקיים כי a פרימיטיבי מודולו p^k .

• אם $a^{p-1} \equiv 1 \pmod{p^2}$ אז לכל $k \in \mathbb{N}_+$ מתקיים כי $a + p$ פרימיטיבי מודולו p^k .

שארית ריבועית: יהי $n \in \mathbb{N}$ אזי $a \in \mathbb{Z}$ המקיים $a \not\equiv n$ וכן קיים $x \in \mathbb{Z}$ עבורו $x^2 \equiv a \pmod{n}$.

סימון: יהי $n \in \mathbb{N}$ אזי $a \in \mathbb{Z}$ שארית ריבועית מודולו n $\{a \in \mathbb{Z} \mid n \mid a\}$ QR_n .

אי-שארית ריבועית: יהי $n \in \mathbb{N}$ אזי $a \in \mathbb{Z}$ המקיים $a \not\equiv n$ וכן a אינו שארית ריבועית מודולו n .

סימון: יהי $n \in \mathbb{P}$ אזי $a \in \mathbb{Z}$ אי-שארית ריבועית מודולו n $\{a \in \mathbb{Z} \mid n \mid a\}$ QNR_n .

טענה: יהי $p \in \mathbb{P}_{>2}$ יהי g שורש פרימיטיבי מודולו p והיו $a, r \in \mathbb{Z}$ באשר $a \not\equiv p$ וכן $a \equiv g^r \pmod{p}$ אזי

$$(r \in \mathbb{Z}_{\text{even}}) \iff (a \in \text{QR}_p)$$

מסקנה: יהי $p \in \mathbb{P}_{>2}$ אזי $|\text{QR}_p| = |\text{QNR}_p| = \frac{p-1}{2}$.

סמל לז'נדר: יהי $p \in \mathbb{P}_{>2}$ ויהי $a \in \mathbb{Z}$ אזי $\left(\frac{a}{p}\right) = \begin{cases} 1 & a \in \text{QR}_p \\ -1 & a \in \text{QNR}_p \\ 0 & p \mid a \end{cases}$

טענה: יהי $p \in \mathbb{P}_{>2}$ ויהי $a \in \mathbb{Z}$ אזי $\left(\frac{a}{p}\right) \equiv a^{\frac{p-1}{2}} \pmod{p}$

מסקנה: יהי $p \in \mathbb{P}_{>2}$ והיו $a, b \in \mathbb{Z}$ אזי $\left(\frac{ab}{p}\right) = \left(\frac{a}{p}\right) \cdot \left(\frac{b}{p}\right)$

מסקנה: יהי $p \in \mathbb{P}_{>2}$ אזי $\left(\frac{-1}{p}\right) = \begin{cases} 1 & p \equiv 1 \pmod{4} \\ -1 & p \equiv 3 \pmod{4} \end{cases}$

הגדרה: יהי $p \in \mathbb{P}_{>2}$ ויהי $a \in \mathbb{Z}$ אזי $\left(\frac{a \pmod{p}}{p}\right) = \left(\frac{a}{p}\right)$

מסקנה: יהי $p \in \mathbb{P}_{>2}$ ויהי $a \in \mathbb{Z}/p\mathbb{Z}$ אזי $|\text{sols}(x^2 = a)| = 1 + \left(\frac{a}{p}\right)$

למה גאוס: יהי $p \in \mathbb{P}_{>2}$ תהא $S \subseteq (\mathbb{Z}/p\mathbb{Z})^\times$ באשר $S \cap (-S) = \emptyset$ וכן $S \cup (-S) = (\mathbb{Z}/p\mathbb{Z})^\times$ ויהי $a \in (\mathbb{Z}/p\mathbb{Z})^\times$

$$\left(\frac{a}{p}\right) = (-1)^{|aS \cap (-S)|}$$

מסקנה: יהי $p \in \mathbb{P}_{>2}$ אזי $\left(\frac{2}{p}\right) = (-1)^{\frac{p^2-1}{8}}$

טענה: יהי $p \in \mathbb{P}_{>2}$ אזי $\left(\frac{2}{p}\right) = \begin{cases} 1 & p \pmod{8} \in \{1, 7\} \\ -1 & p \pmod{8} \in \{3, 5\} \end{cases}$

טענה: יהי $p \in \mathbb{P}_{>2}$ אזי $\left(\frac{3}{p}\right) = \begin{cases} 0 & p=3 \\ 1 & p \pmod{12} \in \{1, 11\} \\ -1 & p \pmod{12} \in \{5, 7\} \end{cases}$

למה: יהי $p \in \mathbb{P}_{>2}$ ויהי $a \in \mathbb{N}_+$ באשר $p \nmid a$ אזי $\left(\frac{a}{p}\right) = (-1)^{\sum_{i=1}^{\lfloor \frac{a}{2} \rfloor} (\lfloor \frac{ip}{a} \rfloor - \lfloor \frac{(2i-1)p}{2a} \rfloor)}$

למה: יהי $a \in \mathbb{N}_+$ והיו $p, q \in \mathbb{P}_{>2}$ באשר $p \equiv \pm q \pmod{4a}$ אזי $\left(\frac{a}{p}\right) = \left(\frac{a}{q}\right)$

משפט חוק ההדדיות הריבועית: יהיו $p, q \in \mathbb{P}_{>2}$ אזי $\left(\frac{p}{q}\right) = (-1)^{\frac{p-1}{2} \cdot \frac{q-1}{2}} \cdot \left(\frac{q}{p}\right)$

מסקנה: יהיו $p, q \in \mathbb{P}_{>2}$ אזי $\left(\frac{p}{q}\right) = \left(\frac{-q}{p}\right)$

מסקנה: יהי $p \in \mathbb{P}_{>2}$ אזי $\left(\frac{5}{p}\right) = \begin{cases} 0 & p=5 \\ 1 & p \pmod{5} \in \{1, 4\} \\ -1 & p \pmod{5} \in \{2, 3\} \end{cases}$

מספר חסר ריבועים: מספר $N \in \mathbb{Z}$ עבורו לכל $p \in \mathbb{P}$ מתקיים $p^2 \nmid N$.

טענה: יהי $k \in \mathbb{N}_+$ והיו $p_1 \dots p_k \in \mathbb{P}_{>2}$ שונים אזי $|\text{QR}_{\prod_{i=1}^k p_i}| = \frac{1}{2^k} \varphi\left(\prod_{i=1}^k p_i\right)$

סמל יעקובי: יהי $k \in \mathbb{N}$ והיו $p_1 \dots p_k \in \mathbb{P}_{>2}$ ויהי $a \in \mathbb{Z}$ אזי $\left(\frac{a}{\prod_{i=1}^k p_i}\right) = \prod_{i=1}^k \left(\frac{a}{p_i}\right)$

טענה: יהי $n \in \mathbb{N}_{\text{odd}}$ והיו $m, k \in \mathbb{Z}$ באשר $m \equiv k \pmod{n}$ אזי $\left(\frac{m}{n}\right) = \left(\frac{k}{n}\right)$

טענה: יהי $n \in \mathbb{N}_{\text{odd}}$ ויהי $m \in \mathbb{Z}$ אזי $\left(\frac{m}{n}\right) = 0 \iff ((m, n) > 1)$

טענה: יהי $n \in \mathbb{N}_{\text{odd}}$ והיו $a, b \in \mathbb{Z}$ אזי $\left(\frac{ab}{n}\right) = \left(\frac{a}{n}\right) \cdot \left(\frac{b}{n}\right)$

טענה: יהי $n, m \in \mathbb{N}_{\text{odd}}$ ויהי $a \in \mathbb{Z}$ אזי $\left(\frac{a}{nm}\right) = \left(\frac{a}{n}\right) \cdot \left(\frac{a}{m}\right)$.

טענה: יהי $n \in \mathbb{N}_{\text{odd}}$ ויהי $m \in \mathbb{Z}$ עבורו $(m, n) = 1$ וכן קיים $a \in \mathbb{Z}$ המקיים $m \equiv a^2 \pmod n$ אזי $\left(\frac{m}{n}\right) = 1$.

טענה: יהי $n \in \mathbb{N}_{\text{odd}}$ ויהי $m \in \mathbb{Z}$ באשר $(m, n) = 1$ אזי (קיים $a \in \mathbb{Z}$ עבורו $m \equiv a^2 \pmod n$) $\iff p \mid n \implies p \in \mathbb{P}$ (לכל $p \in \mathbb{P}$ המקיים $p \mid n$) מתקיים $\left(\frac{m}{p}\right) = 1$.

טענה: יהי $n \in \mathbb{N}_{\text{odd}}$ אזי $\left(\frac{-1}{n}\right) = (-1)^{\frac{n-1}{2}}$.

מסקנה: יהי $n \in \mathbb{N}_{\text{odd}}$ אזי $\left(\frac{-1}{n}\right) = \begin{cases} 1 & n \equiv 1 \pmod 4 \\ -1 & n \equiv 3 \pmod 4 \end{cases}$.

טענה: יהי $n \in \mathbb{N}_{\text{odd}}$ אזי $\left(\frac{2}{n}\right) = (-1)^{\frac{n^2-1}{8}}$.

מסקנה: יהי $n \in \mathbb{N}_{\text{odd}}$ אזי $\left(\frac{2}{n}\right) = \begin{cases} 1 & n \pmod{8} \in \{1, 7\} \\ -1 & n \pmod{8} \in \{3, 5\} \end{cases}$.

טענה חוק ההדדיות: יהי $n, m \in \mathbb{N}_{\text{odd}}$ אזי $\left(\frac{m}{n}\right) = (-1)^{\frac{m-1}{2} \cdot \frac{n-1}{2}} \cdot \left(\frac{n}{m}\right)$.

אלגוריתם לחישוב סמל יעקובי: יהי $n \in \mathbb{N}_{\text{odd}}$ ויהי $m \in \mathbb{Z}$ אזי

Algorithm JacobiSymbol(m, n):

```

if  $m = 0$  then return 0
if  $n = 1$  then return 1
if  $m < 0$  then return  $(-1)^{\frac{n-1}{2}} \cdot \text{JacobiSymbol}(-m, n)$ 
if  $m \in \mathbb{N}_{\text{even}}$  then return  $(-1)^{\frac{n^2-1}{8} \cdot e_2(m)} \cdot \text{JacobiSymbol}(\frac{m}{2^{e_2(m)}}, n)$ 
if  $m < n$  then return  $(-1)^{\frac{m-1}{2} \cdot \frac{n-1}{2}} \cdot \text{JacobiSymbol}(n, m)$ 
 $(q, r) \leftarrow \text{RemainderDiv}(m, n)$ 
return  $\text{JacobiSymbol}(r, n)$ 

```

טענה: יהי $n \in \mathbb{N}_{\text{odd}}$ ויהי $m \in \mathbb{Z}$ אזי $\text{JacobiSymbol}(m, n) = \left(\frac{m}{n}\right)$.

טענה: סיבוכיות הריצה של JacobiSymbol הינה $\mathcal{O}(n^3)$.

טענה: קיים אלגוריתם $\mathcal{A}$ המחשב סמל יעקובי בסיבוכיות ריצה $\mathcal{O}(n \log^2(n) \log \log(n))$.

טענה: יהי $p \in \mathbb{P}_{>2}$ ויהי $a \in \mathbb{Z}$ באשר $p \nmid a$ אזי (קיימים $x, y \in \mathbb{Z}$ זרים עבורם $p \mid x^2 + ay^2$) $\iff \left(\frac{-a}{p}\right) = 1$.

טענה: $|\mathbb{P} \cap (3\mathbb{N} + 1)| = \aleph_0$.

מספר ריבוע שלם: מספר $n \in \mathbb{Z}$ עבורו קיים $m \in \mathbb{Z}$ המקיים $n = m^2$.

סימון: יהי $n \in \mathbb{Z}$ ריבוע שלם אזי $n = \square$.

טענה: יהי $n \in \mathbb{N}_{\text{odd}} \setminus \{1\}$ באשר $n = \square$ ויהי $a \in \mathbb{Z}$ באשר $(a, n) = 1$ אזי $\left(\frac{a}{n}\right) = 1$.

טענה: יהי $n \in \mathbb{N}_{\text{odd}} \setminus \{1\}$ באשר $n \neq \square$ אזי קיים $a \in \mathbb{Z}$ עבורו $\left(\frac{a}{n}\right) = -1$.

טענה: יהי $n \in \mathbb{N}_{\text{odd}} \setminus \{1\}$ באשר $n \neq \square$ אזי $\left|\left\{x \in (\mathbb{Z}/n\mathbb{Z})^\times \mid \left(\frac{x}{n}\right) = 1\right\}\right| = \frac{1}{2}\varphi(n)$.

טענה: $|\mathbb{P} \cap (5\mathbb{N} - 1)| = \aleph_0$.

אלגוריתם חזקה מודולרית: אלגוריתם $\mathcal{A}$ עבורו לכל $N, m \in \mathbb{N}_+$ ולכל $a, m \in [N-1]$ מתקיים $\mathcal{A}(N, a, m) = (a^m \pmod N)$.

אלגוריתם ריבוע איטרטיבי: יהי R חוג יהי $\mathcal{A}$ אלגוריתם כפל מעל R יהיו $m_0 \dots m_k \in \{0, 1\}$ ויהי $a \in R$ אזי

Algorithm IteratedSquaring_R[$\mathcal{A}$](a, m):

```

 $a_0 \leftarrow a$ 
 $r \leftarrow a_0^{m_0}$ 
for  $i \in [1, \dots, k]$  do
     $a_i \leftarrow \mathcal{A}(a_{i-1}, a_{i-1})$ 
    if  $m_i = 1$  then  $r \leftarrow \mathcal{A}(r, a_i^{m_i})$ 
end

```

סימון: יהיו $N, m \in \mathbb{N}$ ויהי $a \in \mathbb{Z}/N\mathbb{Z}$ אזי $\text{ModIteratedSquaring}(N, a, m) = \text{IteratedSquaring}_{\mathbb{Z}/N\mathbb{Z}}(a, m)$.

טענה: יהיו $N, m \in \mathbb{N}$ ויהי $a \in \mathbb{Z}/N\mathbb{Z}$ אזי $\text{ModIteratedSquaring}(N, a, (m)_2) = (a^m \pmod N)$.

טענה: יהי $\mathcal{A}$ אלגוריתם כפל מספרים ויהיו $N, m \in \mathbb{N}$ אזי סיבוכיות הריצה של $\text{ModIteratedSquaring}$ הינה

$\mathcal{O}(\log(m) \cdot \text{Time}(\mathcal{A})(\log_2(N)))$.

מסקנה: יהיו $N, m \in \mathbb{N}$ אזי סיבוכיות הריצה של $\text{ModIteratedSquaring}[\text{NaiveMul}]$ הינה $\mathcal{O}(\log(m) \cdot \log^2(N))$.

מסקנה: יהיו $N, m \in \mathbb{N}$ אזי סיבוכיות הריצה של $\text{ModIteratedSquaring}[\text{CooleyTukeyMul}]$ הינה $\mathcal{O}(\log(m) \cdot \log(N) \log \log(N) \log \log \log(N))$.
אלגוריתם חלוקה ניסיונית: יהי $N \in \mathbb{N}_+$ אזי

Algorithm TrialDivision(N):
 for $i \in [1, \dots, \sqrt{N}]$ do
    $(q, r) \leftarrow \text{RemainderDiv}(N, i)$
   if $r = 0$ then return False
end
return True

טענה: יהי $N \in \mathbb{N}_+$ אזי $(N \in \mathbb{P}) \iff (\text{TrialDivision}(N) = \text{True})$.

טענה: סיבוכיות הריצה של TrialDivision הינה $\mathcal{O}(2^{\frac{N}{2}})$.

אלגוריתם מבחן פרמה: יהי $\mathcal{A}$ אלגוריתם חזקה מודולרית יהי $N \in \mathbb{N}_+$ ויהי $a \in [N-1]$ אזי

Algorithm FermatPrimalityTest[$\mathcal{A}$]($N; a$):
 if $\mathcal{A}(N, a, N-1) = 1$ then return True
 return False

טענה: סיבוכיות הריצה של $\text{FermatPrimalityTest}[\text{ModIteratedSquaring}[\text{NaiveMul}]]$ הינה $\mathcal{O}(n^3)$.

טענה: סיבוכיות הריצה של $\text{FermatPrimalityTest}[\text{ModIteratedSquaring}[\text{CooleyTukeyMul}]]$ הינה $\mathcal{O}(n^2 \log(n) \log \log(n))$.

טענה: יהי $N \in \mathbb{P}$ אזי $\mathbb{P}_{a \leftarrow [N-1]}(\text{FermatPrimalityTest}(N; a) = \text{True}) = 1$.

מספר קרמייקל: מספר פריק $N \in \mathbb{N}_+$ עבורו לכל $a \in \mathbb{Z}$ המקיים $(a, N) = 1$ מתקיים $a^{N-1} \equiv 1 \pmod{N}$.

טענה: יהי $N \in \mathbb{N}_+$ פריק באשר N אינו מספר קרמייקל אזי $\mathbb{P}_{a \leftarrow [N-1]}(\text{FermatPrimalityTest}(N; a) = \text{False}) > \frac{1}{2}$.

טענה: יהי $k \in \mathbb{N}$ אזי $\text{FermatPrimalityTest}(F_k; 2) = \text{True}$.

השערה: לא קיים $k \in \mathbb{N}_{>5}$ עבורו $F_k \in \mathbb{P}$. השערה פתוחה

השערה: $|\{k \in \mathbb{N} \mid F_k \notin \mathbb{P}\}| = \aleph_0$. השערה פתוחה

טענה: יהי $N \in \mathbb{N}$ אזי $(N \text{ קרמייקל}) \iff (N \text{ פריק חסר ריבועים וכן לכל } p \in \mathbb{P} \text{ המקיים } p|N \text{ מתקיים } p-1|N-1)$.

מסקנה: יהי $k \in \mathbb{N}$ עבורו $6k+1, 12k+1, 18k+1 \in \mathbb{P}$ אזי $6k+1, 12k+1, 18k+1$ מספר קרמייקל.

השערה: $|\{k \in \mathbb{N} \mid 6k+1, 12k+1, 18k+1 \in \mathbb{P}\}| = \aleph_0$. השערה פתוחה

משפט אלפורד-גרנוויל-פומרנץ: $|\{N \in \mathbb{N}_+ \mid N \text{ מספר קרמייקל}\}| = \aleph_0$. לא הוכח בקורס

משפט אלפורד-גרנוויל-פומרנץ: החל ממקום מסוים לכל $x \in \mathbb{N}$ מתקיים $x^{\frac{2}{7}} > |\{N < x \mid N \text{ מספר קרמייקל}\}|$. לא הוכח בקורס

משפט אדווש: קיים $c > 0$ עבורו החל ממקום מסוים לכל $x \in \mathbb{N}$ מתקיים

$|\{N < x \mid N \text{ מספר קרמייקל}\}| < x \cdot \exp\left(\frac{-c \cdot \log(x) \cdot \log \log \log(x)}{\log \log(x)}\right)$. לא הוכח בקורס

אלגוריתם מבחן סולובאי-סטרסן: יהי $\mathcal{A}$ אלגוריתם חזקה מודולרית יהי $N \in \mathbb{N}_+$ ויהי $a \in [N-1]$ אזי

Algorithm SolovayStrassenPrimalityTest[$\mathcal{A}$]($N; a$):
 if $N = 2$ then return True
 if $(N < 2) \vee (2|N)$ then return False
 $s \leftarrow \text{JacobiSymbol}(a, N)$
 if $(s \neq 0) \wedge (\mathcal{A}(N, a, \frac{N-1}{2}) = (s \pmod{N}))$ then
   return True
 return False

טענה: סיבוכיות הריצה של $\text{SolovayStrassenPrimalityTest}[\text{ModIteratedSquaring}[\text{NaiveMul}]]$ הינה $\mathcal{O}(n^3)$.

טענה: יהי $N \in \mathbb{N}_+$ ויהי $a \in [N-1]$ המקיים $\text{SolovayStrassenPrimalityTest}(N; a) = \text{True}$ אזי

$\text{FermatPrimalityTest}(N; a) = \text{True}$

טענה: יהי $N \in \mathbb{P}$ אזי $\mathbb{P}_{a \leftarrow [N-1]}(\text{SolovayStrassenPrimalityTest}(N; a) = \text{True}) = 1$.

טענה: יהי $N \in \mathbb{N}_+$ פריק אזי $\mathbb{P}_{a \leftarrow [N-1]} (\text{SolovayStrassenPrimalityTest}(N; a) = \text{False}) > \frac{1}{2}$
אלגוריתם מבחן מילר-רבין: יהי $\mathcal{A}$ אלגוריתם חזקה מודולרית יהי $N \in \mathbb{N}_+$ ויהי $a \in \mathbb{N}_{<N}$ אזי

Algorithm MillerRabinPrimalityTest $[\mathcal{A}](N; a)$:

```

if  $N = 2$  then return True
if  $(N < 2) \vee (2 \mid N)$  then return False
 $\alpha_0 \leftarrow \mathcal{A}(N, a, \frac{N-1}{2^{e_2(N-1)}})$ 
for  $i \in [1, \dots, e_2(N-1)]$  do
     $\alpha_i \leftarrow \mathcal{A}(N, \alpha_{i-1}, 2)$ 
    if  $\alpha_i = -1$  then return True
    if  $\alpha_i \neq 1$  then return False
end
return True

```

טענה: סיבוכיות הריצה של $\text{MillerRabinPrimalityTest}[\text{ModIteratedSquaring}[\text{NaiveMul}]]$ הינה $\mathcal{O}(n^3)$.

טענה: יהי $N \in \mathbb{P}$ אזי $\mathbb{P}_{a \leftarrow \mathbb{N}_{<N}} (\text{MillerRabinPrimalityTest}(N; a) = \text{True}) = 1$

משפט רבין: יהי $N \in \mathbb{N}$ פריק אזי $|\{a \in \mathbb{N}_{<N} \mid \text{MillerRabinPrimalityTest}(N; a) = \text{True}\}| \leq \frac{\varphi(N)}{4}$

מסקנה: יהי $N \in \mathbb{N}$ פריק אזי $\mathbb{P}_{a \leftarrow \mathbb{N}_{<N}} (\text{MillerRabinPrimalityTest}(N; a) = \text{False}) > \frac{3}{4}$

טענה: יהי $k \in \mathbb{N}_{\text{odd}}$ באשר $2k+1, 4k+1 \in \mathbb{P}$ אזי

$|\{a \in \mathbb{N}_{<(2k+1) \cdot (4k+1)} \mid \text{MillerRabinPrimalityTest}((2k+1) \cdot (4k+1); a) = \text{True}\}| = \frac{\varphi((2k+1) \cdot (4k+1))}{4}$

טענה: יהי $N \in \mathbb{N}_+$ ויהי $a \in [N-1]$ המקיים $\text{MillerRabinPrimalityTest}(N; a) = \text{True}$ אזי

$\text{SolovayStrassenPrimalityTest}(N; a) = \text{True}$

אלגוריתם לייצור מספרים ראשוניים: יהי $\mathcal{A}$ אלגוריתם חזקה מודולרית יהיו $n, k \in \mathbb{N}_+$ ותהא $r : \mathbb{N} \rightarrow \{2^{n-1}, \dots, 2^n\} \times \mathbb{N}^k$ באשר

$(r(c))_i < (r(c))_1$ לכל $c \in \mathbb{N}$ ולכל $i \in \{2, \dots, k+1\}$ אזי

Algorithm PrimeGenerator $[\mathcal{A}](n, k; r)$:

```

 $c \leftarrow 0$ 
while True do
     $b \leftarrow \text{True}$ 
    for  $i \in [2, \dots, k+1]$  do
         $b \leftarrow b \wedge \text{MillerRabinPrimalityTest}[\mathcal{A}]((r(c))_1; (r(c))_i)$ 
    end
    if  $b = \text{True}$  then return  $(r(c))_1$ 
     $c \leftarrow c + 1$ 
end

```

טענה: יהיו $n, k \in \mathbb{N}_+$ ויהי r עבורו $\text{PrimeGenerator}(n, k; r) < 2^n$ אזי $2^{n-1} < \text{PrimeGenerator}(n, k; r) < 2^n$

טענה: יהיו $n, k \in \mathbb{N}_+$ אזי $\mathbb{E}_r [\text{Time}(\text{PrimeGenerator}[\text{ModIteratedSquaring}[\text{NaiveMul}]](n, k; r))] = \mathcal{O}(kn^4)$

טענה: יהיו $n, k \in \mathbb{N}_+$ אזי $\mathbb{P}_r (\text{PrimeGenerator}(n, k; r) \in \mathbb{P}) \geq 1 - \frac{1}{4^k}$

טענה: יהיו $p, q \in \mathbb{P}$ באשר $q \mid 2^p - 1$ אזי $q \equiv 1 \pmod{p}$

טענה אויילר: יהיו $p, q \in \mathbb{P}_{>3}$ באשר $p \equiv 3 \pmod{4}$ וכן $q = 2p + 1$ אזי $2^p - 1$ פריק.

מספר מרסן: יהי $n \in \mathbb{N}$ אזי $M_n = 2^n - 1$

ראשוני מרסן: ראשוני $p \in \mathbb{P}$ עבורו קיימים $a, n \in \mathbb{N}_+$ המקיימים $p = a^n - 1$

טענה: יהי $p \in \mathbb{P}$ ראשוני מרסן אזי קיים $q \in \mathbb{P}$ עבורו $p = 2^q - 1$

מסקנה: יהי $p \in \mathbb{P}$ ראשוני מרסן אזי p הינו מספר מרסן.

טענה: יהי $n \in \mathbb{N}$ באשר M_n ראשוני אזי $2^{n-1} \cdot (2^n - 1)$ מושלם.

אלגוריתם לוקס-להמר: יהי $\mathcal{A}$ אלגוריתם בדיקת ראשוניות יהי $\mathcal{B}$ אלגוריתם חזקה מודולרית ויהי $n \in \mathbb{N}$ אזי

Algorithm LucasLehmer $[\mathcal{A}, \mathcal{B}] (n, 2^n - 1)$:

```

if  $\mathcal{A}(n) = \text{False}$  then return False
 $S_0 \leftarrow 4$ 
for  $i \in [1, \dots, n-2]$  do
   $S_i \leftarrow (\mathcal{B}(2^n - 1, S_{i-1}, 2) - 2) \bmod p$ 
end
if  $S_{n-2} = 0$  then return True
return False

```

משפט: יהי $n \in \mathbb{N}$ אזי $(2^n - 1 \in \mathbb{P}) \iff (\text{LucasLehmer}(n, 2^n - 1) = \text{True})$.

טענה: סיבוכיות הריצה של $\text{LucasLehmer}[\text{TrialDivision}, \text{ModIteratedSquaring}[\text{NaiveMul}]]$ הינה $\mathcal{O}(n^3)$.

טענה: סיבוכיות הריצה של $\text{LucasLehmer}[\text{TrialDivision}, \text{ModIteratedSquaring}[\text{CooleyTukeyMul}]]$ הינה

$$\mathcal{O}(n^2 \log(n) \log \log(n))$$

טענה: $2^{136276841} - 1 \in \mathbb{P}$.

הגדרה: יהי $\alpha \in \mathbb{R}_+$ אזי $\tilde{\mathcal{O}}(n^\alpha) = \mathcal{O}(n^\alpha) \cdot \text{poly}(\log(n))$.

משפט אגרוול-קאל-סקסנה: קיים אלגוריתם דטרמיניסטי AKS לבדיקת ראשוניות בעל סיבוכיות ריצה $\tilde{\mathcal{O}}(n^6)$.

הצפנה סימטרית: יהי $n \in \mathbb{N}$ ותהייה $E, D : \mathbb{F}_2^n \times \mathbb{F}_2^n \rightarrow \mathbb{F}_2^n$ באשר $E(p, k), k = D(E(p, k), k) = p$ לכל $p, k \in \mathbb{F}_2^n$ אזי (E, D) .

הצפנה אסימטרית: יהיו $n, m \in \mathbb{N}$ יהיו $k_e, k_d \in \mathbb{F}_2^m$ ותהייה $E, D : \mathbb{F}_2^n \times \mathbb{F}_2^m \rightarrow \mathbb{F}_2^n$ באשר $E(p, k_e), k_d = D(E(p, k_e), k_d) = p$ לכל $p \in \mathbb{F}_2^n$ אזי (E, D, k_e, k_d) .

בעיית הפירוק: יהי $N \in \mathbb{N}_+$ אזי $\text{IFP}(N) = (p_1, \dots, p_k)$ כאשר $\prod_{i=1}^k p_i = N$ וכן $p_i \in \mathbb{P}$ לכל $i \in [k]$.

טענה נפת שדות המספרים: קיים $c > 0$ עבורו קיים אלגוריתם $\mathcal{A}$ לבעיית הפירוק בעל סיבוכיות ריצה $\mathcal{O}\left(\exp\left(c \cdot n^{\frac{1}{3}} \cdot \log^{\frac{2}{3}}(n)\right)\right)$.

הצפנת RSA: יהיו $p, q \in \mathbb{P}$ יהיו $e, d \in \mathbb{N}$ באשר $(e, \varphi(pq)) = 1$ וכן $ed \equiv 1 \pmod{\varphi(n)}$ ונגדיר $A : \mathbb{F}_2^* \times \mathbb{F}_2^* \rightarrow \mathbb{F}_2^*$ כך

$$A(c, (M, a)) = c^a \bmod M \text{ אזי } (A, A, (pq, e), (pq, d))$$

טענה: יהיו $p, q \in \mathbb{P}$ ותהא (M, M, k_e, k_d) הצפנת RSA אזי (M, M, k_e, k_d) הינה הצפנה אסימטרית.

טענה: יהיו $p, q \in \mathbb{P}$ ותהא (M, M, k_e, k_d) הצפנת RSA אזי $\text{Time}(M) = \mathcal{O}(\log^3(pq))$.

משפט: יהיו $p, q \in \mathbb{P}$ ותהא (M, M, k_e, k_d) הצפנת RSA ותהא $T : \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{N}$ חשיבה בזמן אזי נקיים יריב $\mathcal{A}^M$ בעל כוח חישובי

$$(\mathcal{A}^{M(\cdot, k_e)}(1^n) = \text{IFP}(N) \iff (\mathcal{A}^{M(\cdot, k_e)}(1^n) = k_d) \iff \tilde{\mathcal{O}}(T)$$

לוגריתם דיסקרטי: יהי $p \in \mathbb{P}$ יהי g שורש פרימיטיבי מודולו p ויהי $a \in (\mathbb{Z}/p\mathbb{Z})^\times$ אזי $x \in \mathbb{N}_{<p}$ באשר $a = g^x \bmod p$.

טענה: יהי $p \in \mathbb{P}$ יהי g שורש פרימיטיבי מודולו p יהי $a \in (\mathbb{Z}/p\mathbb{Z})^\times$ ויהיו $x, y \in \mathbb{N}_{<p}$ לוגריתמים דיסקרטיים של a מודולו p בבסיס

$$g \text{ אזי } x = y$$

בעיית הלוגריתם הדיסקרטי: יהי $p \in \mathbb{P}$ יהי g שורש פרימיטיבי מודולו p ויהי $a \in (\mathbb{Z}/p\mathbb{Z})^\times$ אזי $x \in \mathbb{N}_{<p}$ באשר $\text{DLP}(p, g, a) = x$.

הינו הלוגריתם הדיסקרטי של a מודולו p בבסיס g .

טענה נפת שדות המספרים: קיים $c > 0$ עבורו קיים אלגוריתם $\mathcal{A}$ ל-DLP באשר לכל $p \in \mathbb{P}$ מתקיים כי $\mathcal{A}$ בעל סיבוכיות ריצה

$$\mathcal{O}\left(\exp\left(c \cdot \log^{\frac{1}{3}}(p) \cdot \log^{\frac{2}{3}}(p)\right)\right)$$

פרוטוקול תקשורת דיפי-הלמן: יהי $p \in \mathbb{P}$ ויהי g שורש פרימיטיבי מודולו p אזי נגדיר פרוטוקול תקשורת בעל מפתחות פרטיים

$$\Pi_{\text{DiffieHellman}} \text{ כך}$$

Communication Protocol $\Pi_{\text{DiffieHellman}}(p, g)$:

```

A draws  $x \in [p-1]$ 
A sends  $(g^x \bmod p)$  as  $K_A$ 
B draws  $y \in [p-1]$ 
B sends  $(g^y \bmod p)$  as  $K_B$ 
A calculates  $K_{BA} \leftarrow (K_B)^x$ 
B calculates  $K_{AB} \leftarrow (K_A)^y$ 

```

טענה: יהי $p \in \mathbb{P}$ יהי g שורש פרימיטיבי מודולו p ויהיו K_{AB}, K_{BA} באשר $\Pi_{\text{DiffieHellman}}(p, g) = (K_{AB}, K_{BA})$ אזי $K_{AB} = K_{BA}$.

טענה: יהי $p \in \mathbb{P}$ יהי g שורש פרימטיבי מודולו p תהא $T : \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{N}$ חשיבה בזמן עבורה קיים יריב $\mathcal{A}$ בעל כוח חישובי $\tilde{O}(T)$ המקיים $\mathcal{A} = \text{DLP}$ אזי קיים יריב $\mathcal{B}$ בעל כוח חישובי $\tilde{O}(T)$ המקיים $\mathcal{B}(p, g, g^x \bmod p, g^y \bmod p) = g^{xy} \bmod p$.
הצפנת ElGamal: יהי $p \in \mathbb{P}$ יהי g שורש פרימטיבי מודולו p יהי $x \in \mathbb{N}_{<p}$ ונגדיר $E, D : \mathbb{F}_2^* \times \mathbb{F}_2^* \rightarrow \mathbb{F}_2^*$ כך

$$\bullet \text{ יהי } y \in \mathbb{N}_{<p} \text{ אזי } E(c, (\alpha, \beta, \gamma)) = ((c \cdot \gamma^y) \bmod \alpha, \beta^y \bmod \alpha)$$

$$\bullet D((c_1, c_2), (\alpha, \beta, \gamma)) = (c_1 \cdot c_2^{-\gamma}) \bmod \alpha$$

$$\text{אזי } (E, D, (p, g, g^x \bmod p), (p, g, x))$$

טענה: יהי $f \in \mathbb{R}[x]$ באשר $\deg(f) = 3$ וכן f בעל שורש מרובה אזי $\{(x, y) \in \mathbb{R}^2 \mid y^2 = f(x)\}$ אינה יריעה חד-מימדית גזירה.
עקום אליפטי: יהי $\mathbb{F}$ שדה באשר $\text{char}(\mathbb{F}) \neq 2$ ויהי $f \in \mathbb{F}[x]$ באשר $\deg(f) = 3$ וכן f בעל שורשים פשוטים מעל $\overline{\mathbb{F}}$ אזי $\{(x, y) \in \mathbb{F}^2 \mid y^2 = f(x)\} \cup \{\infty\}$

סימון: יהי $\mathbb{F}$ שדה באשר $\text{char}(\mathbb{F}) \neq 2$ ויהי E עקום אליפטי מעל $\mathbb{F}$ אזי $E/\mathbb{F}$

טענה: יהי $E/\mathbb{R}$ עקום אליפטי אזי $E \setminus \{\infty\}$ יריעה חד-מימדית חלקה.

הגדרה שיקוף: יהי E עקום אליפטי ותהא $P \in E$

$$\bullet \text{ אם } P = \infty \text{ אזי } -P = P$$

$$\bullet \text{ אם } P = (x, y) \text{ אזי } -P = (x, -y)$$

טענה: יהי E עקום אליפטי ויהי $P \in E$ אזי $-P \in E$ וכן $-(-P) = P$

טענה: יהי E עקום אליפטי ותהייה $P, Q \in E \setminus \{\infty\}$ באשר $P \neq \pm Q$ אזי $(\text{line}_{P,Q} \setminus \{P, Q\}) \cap E \neq \emptyset$

טענה: יהי E עקום אליפטי ותהא $P \in E \setminus \{\infty\}$ באשר $P \neq -P$ אזי $(T_P(E \setminus \{\infty\}) \setminus \{P\}) \cap E \neq \emptyset$

הגדרה חיבור: יהי E עקום אליפטי ותהייה $P, Q \in E$

$$\bullet \text{ אם } \infty \in \{P, Q\} \text{ אזי } P + Q = \infty$$

$$\bullet \text{ אם } \infty \notin \{P, Q\} \text{ וכן } P = -Q \text{ אזי } P + Q = \infty$$

$$\bullet \text{ אם } \infty \notin \{P, Q\} \text{ וכן } P \neq \pm Q \text{ תהא } P \neq \pm Q \text{ אזי } R \in (\text{line}_{P,Q} \setminus \{P, Q\}) \cap E$$

$$\bullet \text{ אם } \infty \notin \{P, Q\} \text{ וכן } P = Q \text{ וכן } P \neq -Q \text{ תהא } P \neq -Q \text{ אזי } R \in ((T_P(E \setminus \{\infty\})) \setminus \{P\}) \cap E$$

טענה: יהי E עקום אליפטי ותהייה $P, Q \in E$ אזי $P + Q = Q + P$

טענה: יהי E עקום אליפטי ותהייה $P, Q, R \in E$ אזי $(P + Q) + R = P + (Q + R)$

מסקנה: יהי E עקום אליפטי אזי $(E, +)$ חבורה אבלית.

טענה: יהי $p \in \mathbb{P}_{>2}$ ויהי $E/\mathbb{F}_p$ עקום אליפטי המוגדר על ידי f אזי $|E| = p + 1 + \sum_{x \in \mathbb{F}_p} \left(\frac{f(x)}{p} \right)$

משפט האסה: יהי $p \in \mathbb{P}_{>2}$ ויהי $f \in \mathbb{F}_p[x]$ באשר $\deg(f) = 3$ וכן f בעל שורשים פשוטים מעל $\overline{\mathbb{F}_p}$ אזי $2\sqrt{p} \leq |E| \leq p + 1 + 2\sqrt{p}$

מסקנה: יהי $p \in \mathbb{P}_{>2}$ ויהי $E/\mathbb{F}_p$ עקום אליפטי אזי $|E| \leq p + 1 + 2\sqrt{p}$

טענה: יהי $p \in \mathbb{P}_{>2}$ אזי קיים אלגוריתם $\mathcal{A}$ המחשב חיבור נקודות על עקום אליפטי מעל $\mathbb{F}_p$ בסיבוכיות ריצה $\mathcal{O}(\log^2(p))$

טענה: יהי $p \in \mathbb{P}_{>2}$ ויהי $n \in \mathbb{N}$ אזי קיים אלגוריתם $\mathcal{A}$ המחשב הכפלת נקודה על עקום אליפטי מעל $\mathbb{F}_p$ ב- n בסיבוכיות ריצה $\mathcal{O}(\log(n) \cdot \log^2(p))$

בעיית הלוגריתם הדיסקרטי בעקומים אליפטיים: יהי $p \in \mathbb{P}_{>2}$ יהי $E/\mathbb{F}_p$ עקום אליפטי יהי $G \in E$ ויהי $n \in \mathbb{N}_+$ אזי

$$\text{ECDLP}(p, E, G, nG) = n$$

טענה: קיים אלגוריתם $\mathcal{A}$ ל-ECDLP באשר לכל $p \in \mathbb{P}_{>2}$ מתקיים כי $\mathcal{A}$ בעל סיבוכיות ריצה $\mathcal{O}(\sqrt{p})$

פרוטוקול תקשורת דיפי-הלמן בעקומים אליפטיים: יהי $p \in \mathbb{P}_{>2}$ יהי $E/\mathbb{F}_p$ עקום אליפטי המוגדר על ידי f ויהי $G \in E \setminus \{\infty\}$ אזי נגדיר פרוטוקול תקשורת בעל מפתחות פרטיים $\Pi_{\text{DiffieHellman}}^{\text{EC}}$ כך

Communication Protocol $\Pi_{\text{DiffieHellman}}^{\text{EC}}(p, f, G)$:

- A draws $x \in [p-1]$
- A sends xG as K_A
- B draws $y \in [p-1]$
- B sends yG as K_B
- A calculates $K_{BA} \leftarrow x \cdot K_B$
- B calculates $K_{AB} \leftarrow y \cdot K_A$

טענה: יהי $p \in \mathbb{P}_{>2}$ יהי $E/\mathbb{F}_p$ עקום אליפטי המוגדר על ידי f ויהי $G \in E \setminus \{\infty\}$ ויהי K_{AB}, K_{BA} באשר

$$K_{AB} = K_{BA} \text{ אזי } \Pi_{\text{DiffieHellman}}^{\text{EC}}(p, g) = (K_{AB}, K_{BA})$$

טענה: יהי $p \in \mathbb{P}$ יהי g שורש פרימיטיבי מודולו p תהא $T : \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{N}$ חשיבה בזמן עבורה קיים יריב $\mathcal{A}$ בעל כוח חישובי $\tilde{O}(T)$ המקיים $\mathcal{A} = \text{ECDLP}$ אזי קיים יריב B בעל כוח חישובי $\tilde{O}(T)$ המקיים $B(p, f, G, xG, yG) = xyG$.

פונקציית ספירת הראשוניים: נגדיר $\pi : \mathbb{R}_+ \rightarrow \mathbb{N}$ כך $\pi(x) = |\mathbb{P}_{\leq x}|$.

פונקציות אסימפטוטיות: פונקציות $f, g : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ המקיימות $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{f(x)}{g(x)} = 1$.

סימון: תהינה $f, g : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ אסימפטוטיות אזי $f \sim g$.

פונקציה חסומה אסימפטוטית: תהא $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ אזי $g : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ המקיימת $\limsup_{x \rightarrow \infty} \frac{f(x)}{g(x)} \leq 1$.

סימון: תהינה $f, g : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ באשר f חסומה אסימפטוטית על ידי g אזי $f \lesssim g$.

טענה: תהינה $f, g : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ אזי $(f \lesssim g) \iff \left(\liminf_{x \rightarrow \infty} \frac{g(x)}{f(x)} \geq 1 \right)$.

טענה: תהינה $f, g : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ אזי $(f \lesssim g) \iff (\forall \varepsilon > 0. \exists x \in \mathbb{R}. \forall y > x. (f(y) \leq (1 + \varepsilon)g(y)))$.

טענה: תהינה $f, g : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ אזי $(f \sim g) \iff ((f \lesssim g) \wedge (g \lesssim f))$.

הערה: בקורס זה $\log = \ln$.

טענה: יהי $n \in \mathbb{N}_+$ אזי $\pi(2n) - \pi(n) \leq \frac{\log(4) \cdot n}{\log(n)}$.

משפט צ'בישב: $\pi(x) \lesssim \frac{\log(4) \cdot x}{\log(x)}$.

מסקנה: $\sum_{p \in \mathbb{P}_{\leq x}} \log(p) \lesssim \log(4) \cdot x$.

למה: יהי $n \in \mathbb{N}_+$ אזי $\binom{2n}{n} \geq \frac{4^n}{2n+1}$.

למה: יהי $n \in \mathbb{N}_+$ ויהי $p \in \mathbb{P}$ אזי $e_p(n!) = \sum_{i=1}^{\infty} \left\lfloor \frac{n}{p^i} \right\rfloor$.

למה: יהי $x \in \mathbb{R}$ אזי $\lfloor 2x \rfloor - 2 \lfloor x \rfloor \leq 1$.

למה: יהי $n \in \mathbb{N}_+$ ויהי $p \in \mathbb{P}$ אזי $e_p\left(\binom{2n}{n}\right) \leq \log_p(2n)$.

טענה: יהי $n \in \mathbb{N}_+$ אזי $\pi(2n) \geq \frac{\log(2) \cdot 2n}{\log(2n)} - 2$.

משפט צ'בישב: $\pi(x) \gtrsim \frac{\log(2) \cdot x}{\log(x)}$.

טענה: תהא $f : \mathbb{N}_+ \rightarrow \mathbb{P}$ הפיכה ושומרת סדר אזי קיים $\alpha \in (0, 1]$ וקיים $\beta \in \mathbb{R}_{\geq 1}$ עבורם לכל $n \in \mathbb{N}_{\geq 2}$ מתקיים $\alpha n \log(n) \leq f(n) \leq \beta n \log(n)$.

משפט סכימה בחלקים/נוסחת אבלי: יהי $x \in \mathbb{R}_{\geq 1}$ תהא $a : \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{C}$ ותהא $f \in C^1([1, x], \mathbb{R})$ אזי $\sum_{n \in \mathbb{N}_{\leq x}} (a_n \cdot f(n)) = \left(\sum_{n \in \mathbb{N}_{\leq x}} a_n \right) \cdot f(x) - \int_1^x \left(\sum_{n \in \mathbb{N}_{\leq t}} a_n \right) \cdot f'(t) dt$.

למה: $\log(n!) = n \cdot \log(n) + \mathcal{O}(n)$.

טענה: $\log(n!) = n \cdot \log(n) - n + \mathcal{O}(\log(n))$.

משפט מרטנס: $\sum_{p \in \mathbb{P}_{\leq x}} \frac{\log(p)}{p} = \log(x) + \mathcal{O}(1)$.

משפט מרטנס: קיים $c > 0$ עבורו $\sum_{p \in \mathbb{P}_{\leq x}} \frac{1}{p} = \log \log(x) + c + \mathcal{O}\left(\frac{1}{\log(x)}\right)$.

משפט: קיים $K > 0$ עבורו $\prod_{p \in \mathbb{P}_{\leq x}} \left(1 - \frac{1}{p}\right) \sim \frac{K}{\log(x)}$.

מסקנה: קיים $c > 0$ עבורו לכל $n \in \mathbb{N}_+$ מתקיים $\varphi(n) \geq c \cdot \frac{n}{\log \log(n)}$.

טענה: יהי $n \in \mathbb{N}_+$ אזי $\text{lcm}(1, \dots, n) \geq 2^{n-2}$.

מסקנה: יהי $n \in \mathbb{N}_+$ אזי $\pi(n) \geq \frac{\log(2) \cdot n}{\log(n)} - \frac{2 \log(2)}{\log(n)}$.

טענה: יהי $n \in \mathbb{N}_+$ אזי $\log(n!) = n \log(n) - \int_1^n \frac{\lfloor x \rfloor}{x} dx$.

טענה: יהי $n \in \mathbb{N}_+$ אזי $\left(\frac{n}{e}\right)^n \leq n! \leq en \cdot \left(\frac{n}{e}\right)^n$.

טענה: $n! = \Theta\left(\left(\frac{n}{e}\right)^n \cdot \sqrt{n}\right)$.

קבוע אויילר-מסקרוני: נגדיר $\gamma \in \mathbb{R}$ כך $\gamma = 1 - \int_1^\infty \frac{t - \lfloor t \rfloor}{t^2} dt$.

טענה: $\gamma = \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\left(\sum_{i=1}^n \frac{1}{i} \right) - \log(n) \right)$.

משפט מרטנס: $\prod_{p \in \mathbb{P}_{\leq x}} \left(1 - \frac{1}{p}\right) \sim \frac{e^{-\gamma}}{\log(x)}$. לא הוכח בקורס.

טענה: יהי $c \in \mathbb{R}$ אזי אם $\pi(x) \lesssim \frac{c \cdot x}{\log(x)}$ אז $c \geq 1$.

טענה: יהי $c \in \mathbb{R}$ אזי אם $\pi(x) \gtrsim \frac{c \cdot x}{\log(x)}$ אז $c \leq 1$.

מסקנה: יהי $c \in \mathbb{R}$ אזי אם $\pi(x) \sim \frac{c \cdot x}{\log(x)}$ אז $c = 1$.

משפט המספרים הראשוניים: $\pi(x) \sim \frac{x}{\log(x)}$. לא הוכח בקורס.

טענה: יהי $\varepsilon > 0$ אזי קיים $N \in \mathbb{N}$ עבורו לכל $n \in \mathbb{N}_{\geq N}$ מתקיים $[n, (1 + \varepsilon)n] \cap \mathbb{P} \neq \emptyset$.

פונקציית טטא של צ'בישב: נגדיר $\vartheta : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ כך $\vartheta(x) = \sum_{p \in \mathbb{P}_{\leq x}} \log(p)$.

משפט: $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\vartheta(x)}{x} = 1$

האינטגרל הלוגריתמי: נגדיר $\text{Li} : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ כך $\text{Li}(x) = \int_2^x \frac{1}{\log(t)} dt$

טענה: $\text{Li}(x) = \frac{x}{\log(x)} + \frac{x}{\log^2(x)} + \mathcal{O}\left(\frac{x}{\log^3(x)}\right)$

מסקנה: $\text{Li}(x) \sim \frac{x}{\log(x)}$

טענה: יהי $m \in \mathbb{N}$ אזי $\text{Li}(x) = \sum_{k=0}^m \frac{(m-1)! \cdot x}{\log^m(x)} + \mathcal{O}\left(\frac{x}{\log^{m+1}(x)}\right)$

משפט אדמר-דה-לה-ואלה-פוסן: קיים $c > 0$ עבורו $\pi(x) = \text{Li}(x) + \mathcal{O}\left(x \cdot \exp\left(-c \cdot \sqrt{\log(x)}\right)\right)$ לא הוכח בקורס

מסקנה: $\pi(x) = \frac{x}{\log(x)} + \frac{x}{\log^2(x)} + \mathcal{O}\left(\frac{x}{\log^3(x)}\right)$

משפט וינוגרדוב: יהי $\varepsilon > 0$ אזי $\pi(x) = \text{Li}(x) + \mathcal{O}\left(x \cdot \exp\left(-\log^{\frac{2}{3}+\varepsilon}(x)\right)\right)$ לא הוכח בקורס

השערת רימן (RH): $\pi(x) = \text{Li}(x) + \mathcal{O}(\sqrt{x} \cdot \log(x))$ השערה פתוחה

סימון: יהי $m \in \mathbb{N}$ ויהי $a \in \mathbb{Z}$ אזי נגדיר $\pi_{m,a} : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{N}$ כך $\pi_{m,a}(x) = |\mathbb{P}_{\leq x} \cap (m\mathbb{N} + a)|$

סימון: יהי $m \in \mathbb{N}$ ויהי $a \in \mathbb{Z}$ אזי $\pi_{m,a}(\infty) = \lim_{x \rightarrow \infty} \pi_{m,a}(x)$

טענה: יהי $m \in \mathbb{N}$ ויהי $a \in \mathbb{Z}$ באשר $(m, a) > 1$ אזי $\pi_{m,a}(\infty) \leq 1$

משפט דיריכלה: יהי $m \in \mathbb{N}$ ויהי $a \in \mathbb{Z}$ באשר $(a, m) = 1$ אזי $\pi_{m,a}(\infty) = \infty$ לא הוכח בקורס

משפט דה-לה-ואלה-פוסן/המספרים הראשוניים בסדרות חשבוניות: יהי $m \in \mathbb{N}$ ויהי $a \in \mathbb{Z}$ באשר $(a, m) = 1$ אזי

$\pi_{m,a}(x) \sim \frac{x}{\varphi(m) \cdot \log(x)}$ לא הוכח בקורס

מסקנה: יהי $m \in \mathbb{N}$ ויהי $a \in \mathbb{Z}$ באשר $(a, m) = 1$ אזי $\pi_{m,a}(x) \sim \frac{1}{\varphi(m)} \text{Li}(x)$

השערת רימן המוכללת (GRH): יהי $m \in \mathbb{N}$ ויהי $a \in \mathbb{Z}$ באשר $(a, m) = 1$ אזי $\pi_{m,a}(x) = \frac{1}{\varphi(m)} \text{Li}(x) + \mathcal{O}(\sqrt{x} \cdot \log(x))$

השערה פתוחה

משפט: אם GRH אז קיים $c > 0$ עבורו לכל $N \in \mathbb{N}_+$ מתקיים $\text{MillerRabinPrimalityTest}(N; a) = \text{True} \iff (N \in \mathbb{P})$

לא הוכח בקורס $(a \leq c \log^2(N))$

מסקנה: אם GRH אז קיים אלגוריתם דטרמיניסטי $\mathcal{A}$ לבדיקת ראשוניות בעל בסיבוכיות ריצה $\tilde{O}(n^4)$

משוואה דיופנטית: יהי $n \in \mathbb{N}$ ויהי $f \in \mathbb{Z}[x_1, \dots, x_n]$ אזי $f = 0$

טענה: יהי $f \in \mathbb{Z}[x_1, \dots, x_n]$ ויהי $N \in \mathbb{N}_{\geq 2}$ באשר $\text{sols}_{\mathbb{Z}_N}(f = 0) = \emptyset$ אזי $\text{sols}_{\mathbb{Z}}(f = 0) = \emptyset$

משפט מטיאסביץ': $\{\langle f \rangle \mid (f \in \mathbb{Z}[x_1, \dots, x_n]) \wedge (\text{sols}_{\mathbb{Z}}(f = 0) \neq \emptyset)\} \notin \mathcal{R}$

פולינום הומוגני בשני משתנים: יהי R חוג אזי $f \in R[x, y]$ עבורו קיים $n \in \mathbb{N}$ וקיים $a \in R^{n+1}$ עבורם $f = \sum_{i=0}^n a_i x^i y^{n-i}$

משוואה דיופנטית הומוגנית בשני משתנים: יהי $f \in \mathbb{Z}[x, y]$ הומוגני אזי $f = 0$

טענה: יהי $f \in \mathbb{Z}[x, y]$ אזי $(f \text{ הומוגני}) \iff (f(x, y) = \lambda^{\deg(f)} \cdot f(x/\lambda, y/\lambda) \text{ מתקיים } x, y, \lambda \in \mathbb{R})$

טענה: יהי $f \in \mathbb{Z}[x, y]$ הומוגני והיו $a, b \in \mathbb{Z} \setminus \{0\}$ באשר $f(a, b) = 0$ אזי $f\left(\frac{a}{(a,b)}, \frac{b}{(a,b)}\right) = 0$

פתרון מצומצם/פרימיטיבי: יהי $f \in \mathbb{Z}[x, y]$ הומוגני אזי $(a, b) \in \mathbb{Z}^2$ באשר $f(a, b) = 0$ וכן $(a, b) = 1$

טענה: יהי $f \in \mathbb{Z}[x, y]$ הומוגני והי $\zeta \in \mathbb{Z}^{n+1}$ באשר $f = \sum_{i=0}^n \zeta_i x^i y^{n-i}$ אזי

• $\text{sols}_{\mathbb{Z}}(f = 0) = \{(da, db) \mid (d \in \mathbb{Z}) \wedge (f = 0 \text{ פרימיטיבי של } (a, b))\}$

• לכל פתרון פרימיטיבי (a, b) של $f = 0$ מתקיים $a|\zeta_0$ וכן $b|\zeta_n$

משוואה דיופנטית במשתנה אחד: יהי $f \in \mathbb{Z}[x]$ אזי $f = 0$

מסקנה: יהי $f \in \mathbb{Z}[x]$ יהי $\zeta \in \mathbb{Z}^{n+1}$ באשר $f = \sum_{i=0}^n \zeta_i x^i$ ויהי $\frac{a}{b} \in \mathbb{Q}$ באשר $(a, b) = 1$ וכן $f\left(\frac{a}{b}\right) = 0$ אזי $a|\zeta_0$ וכן $b|\zeta_n$

מסקנה: יהי $f \in \mathbb{Z}[x]$ יהי $\zeta \in \mathbb{Z}^{n+1}$ באשר $f = \sum_{i=0}^n \zeta_i x^i$ ויהי $m \in \mathbb{Z}$ באשר $f(m) = 0$ אזי $m|\zeta_0$

משוואה דיופנטית לינארית בשני משתנים: יהי $f \in \mathbb{Z}_{\leq 1}[x, y]$ אזי $f = 0$

טענה: יהיו $a, b, c \in \mathbb{Z}$ אזי $(a, b) | c \iff (\text{sols}_{\mathbb{Z}}(ax + by = c) \neq \emptyset)$

טענה: יהיו $a, b, c \in \mathbb{Z}$ ויהי $(\alpha, \beta) \in \text{sols}_{\mathbb{Z}}(ax + by = c)$ אזי $\left\{ \left(\alpha + \frac{m \cdot b}{(a,b)}, \beta - \frac{m \cdot a}{(a,b)} \right) \mid m \in \mathbb{Z} \right\}$

טענה: יהיו $a_1, \dots, a_n, b \in \mathbb{Z}$ אזי $(a_1, \dots, a_n) | b \iff (\text{sols}_{\mathbb{Z}}(\sum_{i=1}^n a_i x_i = b) \neq \emptyset)$

משוואה דיופנטית ריבועית בשני משתנים: יהי $f \in \mathbb{Z}_{\leq 2}[x, y]$ אזי $f = 0$

טענה: יהי $f \in \mathbb{Z}_{\leq 2}[x, y]$ אזי קיימים $\alpha, \beta, \gamma, \delta, \varepsilon, \zeta \in \mathbb{Q}$ עבורם אחד מהבאים מתקיים

• לכל $x, y \in \mathbb{Z}$ מתקיים $f(\alpha x + \beta y + \gamma, \delta x + \varepsilon y + \zeta) = y - x^2$

• קיימים $a, d \in \mathbb{Z}$ עבורם לכל $x, y \in \mathbb{Z}$ מתקיים $f(\alpha x + \beta y + \gamma, \delta x + \varepsilon y + \zeta) = x^2 - dy^2 - a$

טענה: $\text{sols}_{\mathbb{Z}}(y = x^2) = \{(m, m^2) \mid m \in \mathbb{Z}\}$

טענה: יהי $a \in \mathbb{Z}$ אזי $(a = \square) \iff (\text{sols}_{\mathbb{Z}}(x^2 = a) \neq \emptyset)$

מסקנה: יהי $a \in \mathbb{Z}$ באשר $a = \square$ אזי $\text{sols}_{\mathbb{Z}}(x^2 = a) = \{\pm\sqrt{a}\}$

טענה: יהי $a \in \mathbb{Z}$ ויהי $d \in \mathbb{Z}_{<0}$ אזי $\text{sols}_{\mathbb{Z}}(x^2 - dy^2 = a) \subseteq \left\{ \left(s \cdot \sqrt{a + dy^2}, y \right) \mid (s \in \{\pm 1\}) \wedge \left(-\sqrt{\left| \frac{a}{d} \right|} \leq y \leq \sqrt{\left| \frac{a}{d} \right|} \right) \right\}$

טענה: יהי $d \in \mathbb{N}_+$ אזי $(d = \square) \iff (\text{sols}_{\mathbb{Z}}(x^2 - dy^2 = 0) \setminus \{(0, 0)\} \neq \emptyset)$

מסקנה: יהי $d \in \mathbb{N}_+$ באשר $d = \square$ אזי $\text{sols}_{\mathbb{Z}}(x^2 - dy^2 = 0) = \left\{ \left(sm \cdot \sqrt{d}, rm \right) \mid (s, r \in \{\pm 1\}) \wedge (m \in \mathbb{Z}) \right\}$

טענה: יהי $a \in \mathbb{Z}$ ויהי $d \in \mathbb{N}_+$ באשר $d = \square$ אזי $\text{sols}_{\mathbb{Z}}(x^2 - dy^2 = a) = \bigcup_{\substack{(u,v) \in \mathbb{Z}^2 \\ a=uv}} \text{sols}_{\mathbb{Z}}\left(\begin{cases} x-\sqrt{d}y=u \\ x+\sqrt{d}y=v \end{cases}\right)$

משוואת פל: יהי $d \in \mathbb{N}_+$ באשר $d \neq \square$ אזי $x^2 - dy^2 = 1$

משוואת פל מוכללת: יהי $a \in \mathbb{Z} \setminus \{0\}$ ויהי $d \in \mathbb{N}_+$ באשר $d \neq \square$ אזי $x^2 - dy^2 = a$

הגדרה: יהי $d \in \mathbb{Z}$ באשר $d \neq \square$ אזי $\mathbb{Z}[\sqrt{d}] = \mathbb{Z} + \sqrt{d} \cdot \mathbb{Z}$

טענה: יהי $d \in \mathbb{Z}$ באשר $d \neq \square$ אזי $\mathbb{Z}[\sqrt{d}]$ חוג אבלי בעל יחידה.

טענה: יהי $d \in \mathbb{Z}$ באשר $d \neq \square$ ויהיו $\alpha, \beta, \gamma, \delta \in \mathbb{Z}$ באשר $\alpha + \beta\sqrt{d} = \gamma + \delta\sqrt{d}$ אזי $\alpha = \gamma$ וכן $\beta = \delta$

העתקת המקדמים: יהי $d \in \mathbb{Z}$ באשר $d \neq \square$ אזי נגדיר $\varphi : \mathbb{Z}[\sqrt{d}] \rightarrow \mathbb{Z}^2$ כך $\varphi(\alpha + \beta\sqrt{d}) = (\alpha, \beta)$

מסקנה: יהי $d \in \mathbb{Z}$ באשר $d \neq \square$ ותהא φ העתקת המקדמים אזי φ חח"ע ועל.

הערה: יהי $d \in \mathbb{Z}$ באשר $d \neq \square$ נשכן את $\mathbb{Z}^2$ בתוך $\mathbb{Z}[\sqrt{d}]$ כך $(\alpha, \beta) \mapsto \alpha + \beta\sqrt{d}$

הצמדה: יהי $d \in \mathbb{Z}$ באשר $d \neq \square$ ויהיו $\alpha, \beta \in \mathbb{Z}$ אזי $\overline{\alpha + \beta\sqrt{d}} = \alpha - \beta\sqrt{d}$

טענה: יהי $d \in \mathbb{Z}$ באשר $d \neq \square$ ויהיו $\alpha, \beta \in \mathbb{Z}[\sqrt{d}]$ אזי $\overline{(\overline{\alpha})} = \alpha$ וכן $\overline{\alpha + \beta} = \overline{\alpha} + \overline{\beta}$ וכן $\overline{\alpha\beta} = \overline{\alpha} \cdot \overline{\beta}$

טענה: יהי $d \in \mathbb{Z}$ באשר $d \neq \square$ ויהי $\alpha \in \mathbb{Z}[\sqrt{d}]$ אזי $(\overline{\alpha} = \alpha) \iff (\alpha \in \mathbb{Z})$

מסקנה: יהי $d \in \mathbb{Z}$ באשר $d \neq \square$ ונגדיר $f : \mathbb{Z}[\sqrt{d}] \rightarrow \mathbb{Z}[\sqrt{d}]$ כך $f(x) = \overline{x}$ אזי f הינו אוטומורפיזם חוגים.

הגדרה: יהי $d \in \mathbb{Z}$ באשר $d \neq \square$ אזי נגדיר $N : \mathbb{Z}[\sqrt{d}] \rightarrow \mathbb{Z}$ כך $N(\alpha) = \alpha \cdot \overline{\alpha}$

טענה: יהי $d \in \mathbb{Z}$ באשר $d \neq \square$ ויהיו $\alpha, \beta \in \mathbb{Z}[\sqrt{d}]$ אזי $N(\alpha\beta) = N(\alpha)N(\beta)$

טענה: יהי $d \in \mathbb{Z}$ באשר $d \neq \square$ אזי $\mathbb{Z}[\sqrt{d}]^{\times} = \left\{ \alpha \in \mathbb{Z}[\sqrt{d}] \mid N(\alpha) \in \{\pm 1\} \right\}$

מסקנה: יהי $d \in \mathbb{Z}_{<0}$ אזי $\mathbb{Z}[\sqrt{d}]^{\times} = \begin{cases} \{\pm 1, \pm i\} & d=-1 \\ \{\pm 1\} & d<-1 \end{cases}$

טענה: יהי $a \in \mathbb{Z} \setminus \{0\}$ ויהי $d \in \mathbb{Z}$ באשר $d \neq \square$ אזי $\text{sols}_{\mathbb{Z}}(x^2 - dy^2 = a) = \left\{ g \in \mathbb{Z}[\sqrt{d}] \mid N(g) = a \right\}$

מסקנה: יהיו $a, b \in \mathbb{Z} \setminus \{0\}$ יהי $d \in \mathbb{Z}$ באשר $d \neq \square$ ויהיו $\alpha, \beta, \gamma, \delta \in \mathbb{Z}$ באשר $\alpha^2 - d\beta^2 = a$ וכן $\gamma^2 - d\delta^2 = b$ אזי $(\alpha\gamma + d\beta\delta)^2 - d(\alpha\delta + \beta\gamma)^2 = ab$

הגדרה: יהי $d \in \mathbb{Z}$ באשר $d \neq \square$ אזי נגדיר $\text{SG} : \text{sols}_{\mathbb{Z}}(x^2 - dy^2 = 1)^2 \rightarrow \text{sols}_{\mathbb{Z}}(x^2 - dy^2 = 1)$

$\text{SG}((\alpha, \beta), (\gamma, \delta)) = (\alpha\gamma + d\beta\delta, \alpha\delta + \beta\gamma)$

טענה: יהי $d \in \mathbb{Z}$ באשר $d \neq \square$ ויהיו $(\alpha, \beta), (\gamma, \delta) \in \text{sols}_{\mathbb{Z}}(x^2 - dy^2 = 1)$ אזי $\text{SG}((\alpha, \beta), (\gamma, \delta)) = (\alpha + \beta\sqrt{d})(\gamma + \delta\sqrt{d})$

מסקנה: יהי $d \in \mathbb{Z}$ באשר $d \neq \square$ אזי $(\text{sols}_{\mathbb{Z}}(x^2 - dy^2 = 1), \text{SG})$ חבורה אבלית.

הגדרה: יהי $d \in \mathbb{N}$ באשר $d \neq \square$ אזי $\mathbb{Z}[\sqrt{d}]_1^{\times} = \left\{ \alpha \in \mathbb{Z}[\sqrt{d}] \mid N(\alpha) = 1 \right\}$

מסקנה: יהי $d \in \mathbb{N}$ באשר $d \neq \square$ אזי $\text{sols}_{\mathbb{Z}}(x^2 - dy^2 = 1) = \mathbb{Z}[\sqrt{d}]_1^{\times}$

הגדרה: יהי $d \in \mathbb{N}$ באשר $d \neq \square$ אזי $\mathbb{Z}[\sqrt{d}]_{1+}^{\times} = \left\{ \alpha \in \mathbb{Z}[\sqrt{d}]_1^{\times} \mid \alpha > 0 \right\}$

טענה: יהי $d \in \mathbb{N}$ באשר $d \neq \square$ ויהי $\alpha \in \mathbb{Z}[\sqrt{d}]_1^{\times}$ אזי קיים ויחיד $\beta \in \mathbb{Z}[\sqrt{d}]_{1+}^{\times}$ עבורם $\alpha = s\beta$ $s \in \{\pm 1\}$

מסקנה: יהי $d \in \mathbb{N}$ באשר $d \neq \square$ אזי $\mathbb{Z}[\sqrt{d}]_1^{\times} \simeq \mathbb{Z}[\sqrt{d}]_{1+}^{\times} \times \{\pm 1\}$

סימון: יהי $\alpha \in \mathbb{R}$ אזי $[\alpha] = \alpha$

שבר משולב: יהי $n \in \mathbb{N}$ יהי $a_0 \in \mathbb{R}$ ויהיו $a_1 \dots a_n \in \mathbb{R}_+$ אזי $[a_0, \dots, a_n] = a_0 + \frac{1}{[a_1, \dots, a_n]}$

למה: יהי $a_0 \in \mathbb{R}$ יהיו $a_1 \dots a_n \in \mathbb{R}_+$ ונגדיר $M \in M_{2 \times 2}(\mathbb{R})$ כך $M = \prod_{i=0}^n \begin{pmatrix} a_i & 1 \\ 1 & 0 \end{pmatrix}$ אזי $[a_0, \dots, a_n, x] = \frac{(M)_{1,1} \cdot x + (M)_{1,2}}{(M)_{2,1} \cdot x + (M)_{2,2}}$

טענה: יהי $a_0 \in \mathbb{R}$ יהיו $a_1 \dots a_n \in \mathbb{R}_+$ ונגדיר $p_{-1}, \dots, p_n, q_{-1}, \dots, q_n \in \mathbb{R}$ כך $\begin{pmatrix} p_k \\ q_k \end{pmatrix} = \left(\prod_{i=0}^k \begin{pmatrix} a_i & 1 \\ 1 & 0 \end{pmatrix} \right) \cdot \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \end{pmatrix}$ אזי

- לכל $k \in \mathbb{N}_{\leq n}$ מתקיים $\frac{p_k}{q_k} = [a_0, \dots, a_k]$
- לכל $k \in \mathbb{N}_{\leq n}$ מתקיים $\begin{pmatrix} p_k & p_{k-1} \\ q_k & q_{k-1} \end{pmatrix} = \prod_{i=0}^k \begin{pmatrix} a_i & 1 \\ 1 & 0 \end{pmatrix}$
- לכל $k \in \mathbb{N}_{\leq n}$ מתקיים $p_k = a_k p_{k-1} + p_{k-2}$ וכן $q_k = a_k q_{k-1} + q_{k-2}$
- לכל $k \in \mathbb{N}_{\leq n}$ מתקיים $p_k q_{k-1} - q_k p_{k-1} = (-1)^{k+1}$
- טענה:** יהי $a_0 \in \mathbb{R}$ יהיו $a_1 \dots a_n \in \mathbb{R}_+$ ויהי $i \in \mathbb{N}_{\text{even}} \cap \mathbb{N}_{\leq n}$ אזי $[a_0, \dots, a_{i-1}, x, a_{i+1}, \dots, a_n]$ מונוטונית עולה.
- טענה:** יהי $a_0 \in \mathbb{R}$ יהיו $a_1 \dots a_n \in \mathbb{R}_+$ ויהי $i \in \mathbb{N}_{\text{odd}} \cap \mathbb{N}_{\leq n}$ אזי $[a_0, \dots, a_{i-1}, x, a_{i+1}, \dots, a_n]$ מונוטונית יורדת.
- שבר משולב פשוט:** יהי $n \in \mathbb{N}$ יהי $a_0 \in \mathbb{Z}$ ויהיו $a_1 \dots a_n \in \mathbb{N}_+$ אזי $[a_0, \dots, a_n]$
- טענה:** יהיו $n, m \in \mathbb{N}$ יהי $a_0, b_0 \in \mathbb{Z}$ ויהיו $a_1 \dots a_n, b_1 \dots b_m \in \mathbb{N}_+$ באשר $[a_0, \dots, a_n] = [b_0, \dots, b_m]$ אזי אחד מהבאים נכון
  - $n = m$ וכן $a_i = b_i$ לכל $i \in \mathbb{N}_{\leq n}$
  - $n = m + 1$ וכן $a_i = b_i$ לכל $i \in \mathbb{N}_{\leq m-1}$ וכן $b_m - 1 = a_m$ וכן $a_n = 1$
  - $n + 1 = m$ וכן $a_i = b_i$ לכל $i \in \mathbb{N}_{\leq n-1}$ וכן $b_n - 1 = a_n$ וכן $b_m = 1$
- טענה:** יהי $\alpha \in \mathbb{Q}$ אזי קיים ויחיד $n \in \mathbb{N}$ וכן קיים ויחיד $a_0 \in \mathbb{Z}$ וכן קיימים ויחידים $a_1 \dots a_n \in \mathbb{N}_+$ באשר $a_n > 1$ עבורם $\alpha = [a_0, \dots, a_n]$
- אלגוריתם שבר משולב פשוט למספר רציונלי:** יהי $a \in \mathbb{Z}$ ויהי $b \in \mathbb{Z} \setminus \{0\}$ אזי

Algorithm RationalContinuedFraction(a, b):

```

  if  $b = 0$  then return
   $(q, r) \leftarrow \text{RemainderDiv}(a, b)$ 
  return  $[q] \parallel \text{RationalContinuedFraction}(b, r)$ 

```

- טענה:** יהי $a \in \mathbb{Z}$ ויהי $b \in \mathbb{Z} \setminus \{0\}$ אזי $\text{RationalContinuedFraction}(a, b) = \frac{a}{b}$
- שבר משולב אינסופי:** תהא $a : \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{R}$ באשר $a_i > 0$ לכל $i \in \mathbb{N}_+$ אזי $[a] = \lim_{n \rightarrow \infty} [a_0, \dots, a_n]$
- טענה:** תהא $a : \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{R}$ באשר $a_i \geq 1$ לכל $i \in \mathbb{N}_+$ אזי $[a]$ קיים.
- שבר משולב פשוט אינסופי:** תהא $a : \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{Z}$ באשר $a_i \in \mathbb{N}_+$ לכל $i \in \mathbb{N}_+$ אזי $[a]$
- גלגול:** נגדיר $\text{Cycling} : \mathbb{R} \setminus \mathbb{Q} \rightarrow (1, \infty) \setminus \mathbb{Q}$ כך $\text{Cycling}(x) = \frac{1}{x - [x]}$
- משפט:** יהי $\alpha \in \mathbb{R} \setminus \mathbb{Q}$ אזי קיים ויחיד שבר משולב פשוט אינסופי $[a]$ המקיים $\alpha = [a]$
- אלגוריתם שבר משולב פשוט אינסופי למספר אי־רציונלי:** יהי $\alpha \in \mathbb{R} \setminus \mathbb{Q}$ אזי

Algorithm IrrationalContinuedFraction(n, α):

```

  if  $n = 0$  then return
  return  $[\alpha] \parallel \text{IrrationalContinuedFraction}(n - 1, \text{Cycling}(\alpha))$ 

```

- טענה:** יהי $\alpha \in \mathbb{R} \setminus \mathbb{Q}$ אזי $\lim_{n \rightarrow \infty} \text{IrrationalContinuedFraction}(n, \alpha) = \alpha$
- ייצוג שברי של שבר משולב פשוט אינסופי ונגדיר** $p, q : \mathbb{Z}_{\geq -1} \rightarrow \mathbb{Z}$ כך $\begin{pmatrix} p_k \\ q_k \end{pmatrix} = \left(\prod_{i=0}^k \begin{pmatrix} a_i & 1 \\ 1 & 0 \end{pmatrix} \right) \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \end{pmatrix}$ אזי (p, q)
- מסקנה:** יהי $[a]$ שבר משולב פשוט אינסופי ויהי (p, q) ייצוג שברי של $[a]$ אזי לכל $k \in \mathbb{N}$ מתקיים $\frac{p_k}{q_k} = [a_0, \dots, a_k]$
- מסקנה:** יהי $\alpha \in \mathbb{R} \setminus \mathbb{Q}$ יהי (p, q) ייצוג שברי של α ויהי $k \in \mathbb{N}_{\text{even}}$ אזי $\frac{p_{k+1}}{q_{k+1}} < \alpha < \frac{p_k}{q_k} < \frac{p_{k+2}}{q_{k+2}}$ וכן $\frac{p_{k+3}}{q_{k+3}} < \frac{p_{k+1}}{q_{k+1}}$
- משפט קירוב דיوفנטי:** יהי $\alpha \in \mathbb{R} \setminus \mathbb{Q}$ ויהי (p, q) ייצוג שברי של α אזי לכל $n \in \mathbb{N}_+$ מתקיים $\left| \alpha - \frac{p_n}{q_n} \right| < \frac{1}{q_n^2}$
- טענה:** יהי $\alpha \in \mathbb{R} \setminus \mathbb{Q}$ יהי (p, q) ייצוג שברי של α יהי $n \in \mathbb{N}$ יהי $\zeta \in \mathbb{Z}$ ויהי $\xi \in \mathbb{N}$ באשר $\xi < q_n$ אזי $\left| \alpha - \frac{\zeta}{\xi} \right| > \left| \alpha - \frac{p_n}{q_n} \right|$
- משפט לנדור:** יהי $\alpha \in \mathbb{R} \setminus \mathbb{Q}$ יהי (p, q) ייצוג שברי של α יהי $\zeta \in \mathbb{Z}$ ויהי $\xi \in \mathbb{N}$ באשר $\left| \alpha - \frac{\zeta}{\xi} \right| < \frac{1}{2\xi^2}$ אזי קיים $n \in \mathbb{N}$ עבורו $p_n = \zeta$ וכן $q_n = \xi$
- משפט זיריכלה המוכלל לקירוב דיوفנטי:** יהיו $d, N \in \mathbb{N}_+$ ויהי $v \in \mathbb{R}^d$ אזי קיים $q \in [N^d]$ וקיים $u \in \mathbb{Z}^d$ עבורם לכל $i \in [d]$

$$\left| v_i - \frac{1}{q} u_i \right| < \frac{1}{q^N}$$

פונקציה מחזורית החל ממקום מסוים: יהיו $N, T \in \mathbb{N}$ אזי פונקציה $a : \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{R}$ המקיימת $a_n = a_{n+T}$ לכל $n \in \mathbb{N}_{\geq N}$

סימון: יהיו $N, T \in \mathbb{N}$ ותהא $a : \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{R}$ מחזורית בעלת מחזור T החל מ־ N אזי $a_0 \dots a_{N-1} \overline{a_N \dots a_{N+T-1}} = a$

שבר משולב פשוט מחזורי: שבר משולב פשוט אינסופי $[a]$ עבורו a מחזורית החל ממקום מסוים.

הגדרה: יהי $d \in \mathbb{R}$ אזי $\mathbb{Q}(\sqrt{d}) = \mathbb{Q} + \sqrt{d} \cdot \mathbb{Q}$.

טענה: יהי $d \in \mathbb{R}$ אזי $\mathbb{Q}(\sqrt{d})$ שדה.

טענה: יהי $d \in \mathbb{R}$ באשר $\sqrt{d} \notin \mathbb{Q}$ והיו $\alpha, \beta, \gamma, \delta \in \mathbb{Q}$ באשר $\alpha + \beta\sqrt{d} = \gamma + \delta\sqrt{d}$ אזי $\alpha = \gamma$ וכן $\beta = \delta$.

העתקת המקדמים: יהי $d \in \mathbb{R}$ באשר $\sqrt{d} \notin \mathbb{Q}$ אזי נגדיר $\varphi : \mathbb{Q}(\sqrt{d}) \rightarrow \mathbb{Q}^2$ כך $\varphi(\alpha + \beta\sqrt{d}) = (\alpha, \beta)$.

מסקנה: יהי $d \in \mathbb{R}$ באשר $\sqrt{d} \notin \mathbb{Q}$ ותהא φ העתקת המקדמים אזי φ חח"ע ועל.

הצמדה: יהי $d \in \mathbb{R}$ והיו $\alpha, \beta \in \mathbb{Q}$ אזי $\alpha + \beta\sqrt{d} = \alpha - \beta\sqrt{d}$.

טענה: יהי $d \in \mathbb{R}$ באשר $\sqrt{d} \notin \mathbb{Q}$ ונגדיר $f : \mathbb{Q}(\sqrt{d}) \rightarrow \mathbb{Q}(\sqrt{d})$ כך $f(x) = \bar{x}$ אזי f הינו אוטומורפיזם שדות.

מספר ריבועי: מספר $\alpha \in \mathbb{R}$ עבורו קיים $d \in \mathbb{Q}$ המקיים $\alpha \in \mathbb{Q}(\sqrt{d})$.

טענה: יהי $\alpha \in \mathbb{R}$ ריבועי והיה $d \in \mathbb{Q}$ עד להיות α ריבועי אזי $\text{Cycling}(\alpha)$ ריבועי וכן d עד להיות $\text{Cycling}(\alpha)$ ריבועי.

מסקנה: יהי $\alpha \in \mathbb{R}$ אזי $(\alpha \text{ ריבועי}) \iff (\text{קיים } d \in \mathbb{N} \text{ וקיימים } A, B \in \mathbb{Z} \text{ עבורם } \alpha = \frac{B+\sqrt{d}}{A})$.

מסקנה: יהי $\alpha \in \mathbb{R} \setminus \mathbb{Q}$ אזי $(\alpha \text{ ריבועי}) \iff (\text{קיים } d \in \mathbb{N} \text{ עבורו } d \neq \square \text{ וקיימים } A, B \in \mathbb{Z} \text{ עבורם } \alpha = \frac{B+\sqrt{d}}{A})$.

מסקנה: יהי $\alpha \in \mathbb{R}$ אזי $(\alpha \text{ ריבועי}) \iff (\text{קיים } a \in \mathbb{Z} \setminus \{0\} \text{ וקיימים } b, c \in \mathbb{Z} \text{ עבורם } a\alpha^2 + b\alpha + c = 0)$.

טענה: יהי $\alpha \in \mathbb{R}$ אזי $(\alpha \text{ ריבועי}) \iff (\text{קיים } d \in \mathbb{N} \text{ וקיימים } A, B \in \mathbb{Z} \text{ עבורם } B^2 \equiv d \pmod{A} \text{ וכן } \alpha = \frac{B+\sqrt{d}}{A})$.

מספר ריבועי מצומצם: מספר ריבועי $\alpha \in \mathbb{R}_{>1}$ המקיים $\bar{\alpha} \in (-1, 0)$.

מסקנה: יהי $d \in \mathbb{N}$ באשר $d \neq \square$ אזי $\left\lfloor \sqrt{d} \right\rfloor + \sqrt{d}$ ריבועי מצומצם.

טענה: יהי $\alpha \in \mathbb{R}$ ריבועי מצומצם אזי $\text{Cycling}(\alpha)$ ריבועי מצומצם.

טענה: יהיו $\alpha, \beta \in \mathbb{R}$ ריבועיים מצומצמים באשר $\text{Cycling}(\alpha) = \text{Cycling}(\beta)$ אזי $\alpha = \beta$.

טענה: יהי $d \in \mathbb{N}$ והיו $A, B \in \mathbb{Z}$ באשר $B^2 \equiv d \pmod{A}$ וכן $\frac{B+\sqrt{d}}{A}$ ריבועי מצומצם אזי $A \in (0, d)$ וכן $B \in (0, \sqrt{d})$.

מסקנה: יהי $d \in \mathbb{N}$ אזי $\left| \left\{ \alpha \in \mathbb{Q}(\sqrt{d}) \mid \alpha \text{ ריבועי מצומצם} \right\} \right| < \aleph_0$.

פונקציה מחזורית טהורה: יהי $T \in \mathbb{N}$ אזי פונקציה $a : \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{R}$ המקיימת $a_n = a_{n+T}$ לכל $n \in \mathbb{N}$.

שבר משולב פשוט מחזורי טהור: שבר משולב פשוט מחזורי $[a]$ עבורו a מחזורית טהורה.

משפט: יהי $\alpha \in \mathbb{R} \setminus \mathbb{Q}$ אזי (קיים שבר משולב פשוט מחזורי טהור $[a]$ עבורו $\alpha = [a]$) $\iff (\alpha \text{ ריבועי מצומצם})$.

מסקנה: יהי $d \in \mathbb{N}$ באשר $d \neq \square$ אזי קיים $n \in \mathbb{N}$ וקיימים $a_0 \dots a_{n-1} \in \mathbb{N}$ עבורם $\sqrt{d} = [a_0, a_1, \dots, a_{n-1}, 2a_0]$.

מסקנה: יהי $\alpha \in \mathbb{R} \setminus \mathbb{Q}$ ריבועי נגדיר $a : \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{R} \setminus \mathbb{Q}$ כך $a_0 = \alpha$ וכן $a_{n+1} = \text{Cycling}(a_n)$ אזי קיים $m \in \mathbb{N}$ עבורו a_m ריבועי

מצומצם וכן a מחזורית החל מ- m .

משפט: יהי $\alpha \in \mathbb{R} \setminus \mathbb{Q}$ אזי (קיים שבר משולב פשוט מחזורי $[a]$ עבורו $\alpha = [a]$) $\iff (\alpha \text{ ריבועי})$.

משפט: יהי $d \in \mathbb{N}$ באשר $d \neq \square$ יהי $n \in \mathbb{N}$ תהא $a : \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{N}$ מחזורית בעלת מחזור n החל מ-1 באשר $\sqrt{d} = [a]$ והיה (p, q) ייצוג

שברי של $[a]$ אזי

- לכל $k \in \mathbb{N}$ מתקיים $p_{kn-1}^2 - dq_{kn-1}^2 = (-1)^{kn}$.

- $\text{sols}_{\mathbb{N}}(x^2 - dy^2 \in \{\pm 1\}) = \{(p_{kn-1}, q_{kn-1}) \mid k \in \mathbb{N}\}$.

מסקנה: יהי $d \in \mathbb{N}$ באשר $d \neq \square$ יהי $n \in \mathbb{N}$ תהא $a : \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{N}$ מחזורית בעלת מחזור n החל מ-1 באשר $\sqrt{d} = [a]$ והיה (p, q) ייצוג

שברי של $[a]$ אזי

- $(\text{sols}_{\mathbb{Z}}(x^2 - dy^2 = -1) \neq \emptyset) \iff (n \in \mathbb{N}_{\text{odd}})$.

- אם $n \in \mathbb{N}_{\text{odd}}$ אז $(p_{n-1}, q_{n-1}) = \min_{\pi_2}(\text{sols}_{\mathbb{N}}(x^2 - dy^2 = -1))$.

מסקנה: יהי $d \in \mathbb{N}$ באשר $d \neq \square$ יהי $n \in \mathbb{N}$ תהא $a : \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{N}$ מחזורית בעלת מחזור n החל מ-1 באשר $\sqrt{d} = [a]$ והיה (p, q) ייצוג

שברי של $[a]$ אזי

- $\text{sols}_{\mathbb{Z}}(x^2 - dy^2 = 1) \setminus \{(1, 0), (-1, 0)\} \neq \emptyset$.

- אם $n \in \mathbb{N}_{\text{even}}$ אז $(p_{n-1}, q_{n-1}) = \min_{\pi_2}(\text{sols}_{\mathbb{N}}(x^2 - dy^2 = 1) \setminus \{(1, 0), (-1, 0)\})$.

- אם $n \in \mathbb{N}_{\text{odd}}$ אז $(p_{2n-1}, q_{2n-1}) = \min_{\pi_2}(\text{sols}_{\mathbb{N}}(x^2 - dy^2 = 1) \setminus \{(1, 0), (-1, 0)\})$.

הפתרון היסודי למשוואת פל: יהי $d \in \mathbb{N}$ באשר $d \neq \square$ אזי (u, v) הפתרון היסודי של $x^2 - dy^2 = 1$ אזי $\varepsilon = u + v\sqrt{d}$.

סימון: יהי $d \in \mathbb{N}$ באשר $d \neq \square$ והיה ε הפתרון היסודי של $x^2 - dy^2 = 1$ אזי $\langle \varepsilon \rangle = \mathbb{Z} \left[\sqrt{d} \right]_{1+}^{\times}$.

משפט: יהי $d \in \mathbb{N}$ באשר $d \neq \square$ והיה ε הפתרון היסודי של $x^2 - dy^2 = 1$ אזי $\langle \varepsilon \rangle = \mathbb{Z} \left[\sqrt{d} \right]_{1+}^{\times}$.

מסקנה: יהי $d \in \mathbb{N}$ באשר $d \neq \square$ יהי ε הפתרון היסודי של $x^2 - dy^2 = 1$ והיה $(\alpha, \beta) \in \text{sols}_{\mathbb{Z}}(x^2 - dy^2 = 1)$ אזי קיים $n \in \mathbb{Z}$

וקיים $s \in \{\pm 1\}$ עבורם $\alpha + \beta\sqrt{d} = s \cdot \varepsilon^n$.

טענה: יהי $d \in \mathbb{N}$ באשר $d \neq \square$ ויהי $a \in \mathbb{Z} \setminus \{0\}$ באשר $\text{sols}_{\mathbb{Z}}(x^2 - dy^2 = a) \neq \emptyset$ אזי $a \in \text{QR}_d \cup \{0\}$.

מסקנה: יהי $d \in \mathbb{N}$ באשר $d \neq \square$ ויהי $a \in \mathbb{Z} \setminus \{0\}$ באשר $\text{sols}_{\mathbb{Z}}(x^2 - dy^2 = a) \neq \emptyset$ אזי

- לכל $p \in \mathbb{P}_{>2}$ המקיים $p|d$ מתקיים $\left(\frac{a}{p}\right) \in \{0, 1\}$.

- אם $4|d$ אז $a \bmod 4 \in \{0, 1\}$.

- אם $8|d$ אז $a \bmod 8 \in \{0, 1, 4\}$.

משפט: יהי $d \in \mathbb{N}$ באשר $d \neq \square$ יהי ε הפתרון היסודי של $x^2 - dy^2 = 1$ ויהי $(\alpha, \beta) \in \text{sols}_{\mathbb{Z}}(x^2 - dy^2 = a)$ אזי קיימים $z, w \in \mathbb{N}$ באשר $z + w\sqrt{d} < \sqrt{|a|}\varepsilon$ וקיים $n \in \mathbb{Z}$ וקיים $s \in \{\pm 1\}$ עבורם $\alpha + \beta\sqrt{d} = s \cdot \varepsilon^n \cdot (z + w\sqrt{d})$.

מסקנה: $\{\langle f \rangle \mid (f \in \mathbb{Z}_{\leq 2}[x, y]) \wedge (\text{sols}_{\mathbb{Z}}(f = 0) \neq \emptyset)\} \in \mathcal{R}$.

מספרי גאוס: $\mathbb{Q}(i) = \mathbb{Q} + i \cdot \mathbb{Q}$.

מסקנה: $\mathbb{Q}(i)$ שדה.

שלמי גאוס: $\mathbb{Z}[i] = \mathbb{Z} + i \cdot \mathbb{Z}$.

מסקנה: $\mathbb{Z}[i]$ חוג אבלי בעל יחידה.

תחום שלמות: חוג A עבורו לכל $a, b \in A$ המקיימים $ab = 0$ מתקיים $(a = 0) \vee (b = 0)$.

הגדרה: יהי A תחום שלמות אזי $A^\times = \{a \in A \mid \exists h \in A. ah = ha = 1\}$.

איבר מחלק איבר: יהי A תחום שלמות ויהי $a \in A$ אזי $b \in A$ עבורו קיים $c \in A$ המקיים $b = ac$.

סימון: יהי A תחום שלמות והיו $a, b \in A$ באשר a מחלק את b אזי $a|b$.

טענה: יהי A תחום שלמות והיו $a, b, c \in A$ אזי

- אם $a|b$ וכן $b|c$ אז $a|c$.

- אם $a|b$ וכן $a|c$ אז לכל $d, e \in A$ מתקיים $a|ab + ec$.

- $1|a$ וכן $a|0$.

- $((\exists u \in A^\times. a = bu) \iff ((b|a) \wedge (a|b)))$.

חברים: יהי A תחום שלמות אזי $a, b \in A$ המקיימים $a|b$ וכן $b|a$.

סימון: יהי A תחום שלמות והיו $a, b \in A$ חברים אזי $a \sim b$.

טענה: יהי A תחום שלמות אזי $\sim$ יחס שקילות.

טענה: יהי A תחום שלמות והיו $a, b, c, d \in A$ באשר $a \sim b$ וכן $c \sim d$ אזי $ac \sim bd$.

טענה: יהי $\alpha \in \mathbb{Z}[i]$ אזי $N(\alpha) = |\alpha|^2$.

מסקנה: יהי $\alpha \in \mathbb{Z}[i]$ אזי $(N(\alpha) = 0) \iff (\alpha = 0)$.

משפט חלוקה עם שארית בשלמי גאוס: יהי $\alpha \in \mathbb{Z}[i] \setminus \{0\}$ ויהי $\beta \in \mathbb{Z}[i]$ אזי קיימים $\kappa, \rho \in \mathbb{Z}[i]$ וכן $N(\rho) < N(\beta)$ וכן

$$\alpha = \kappa\beta + \rho$$

טענה: יהי $d \in \{2, -2, 3\}$ יהי $\alpha \in \mathbb{Z}[\sqrt{d}] \setminus \{0\}$ ויהי $\beta \in \mathbb{Z}[\sqrt{d}]$ אזי קיימים $\kappa, \rho \in \mathbb{Z}[\sqrt{d}]$ וכן $|N(\rho)| < |N(\beta)|$ וכן

$$\alpha = \kappa\beta + \rho$$

נורמה אוקלידית: יהי A תחום שלמות אזי $N : A \rightarrow \mathbb{N}$ המקיימת

- לכל $a \in A$ מתקיים $(a = 0) \iff (N(a) = 0)$.

- לכל $a \in A$ ולכל $b \in A \setminus \{0\}$ המקיימים $a|b$ מתקיים $N(a) \leq N(b)$.

- לכל $a \in A$ ולכל $b \in A \setminus \{0\}$ קיימים $q, r \in A$ המקיימים $a = qb + r$ וכן $N(r) < N(b)$.

טענה: נגדיר $f : \mathbb{Z} \rightarrow \mathbb{N}$ כך $f(n) = |n|$ אזי f הינה נורמה אוקלידית מעל $\mathbb{Z}$.

טענה: N הינה נורמה אוקלידית מעל $\mathbb{Z}[i]$.

טענה: יהי $d \in \{2, -2, 3\}$ אזי $|N|$ הינה נורמה אוקלידית מעל $\mathbb{Z}[\sqrt{d}]$.

תחום אוקלידי: תחום שלמות A עבורו קיימת נורמה אוקלידית $N : A \rightarrow \mathbb{N}$.

טענה: יהי A תחום אוקלידי והיו $a, b \in A$ אזי קיים $d \in A$ עבורו $dA = aA + bA$.

טענה: יהי A תחום אוקלידי והיו $a, b \in A$ אזי $(aA = bA) \iff (a \sim b)$.

סימון: יהי A תחום אוקלידי והיו $a, b \in A$ אזי $\text{Gcd}(a, b) = \{d \in A \mid dA = aA + bA\}$.

מחלק משותף מירבי: יהי A תחום אוקלידי אזי $\text{gcd} : A^2 \rightarrow A$ המקיימת $\text{gcd}(a, b) \in \text{Gcd}(a, b)$.

סימון: יהי A תחום אוקלידי והיו $a, b \in A$ אזי $(a, b) = \text{gcd}(a, b)$.

טענה: יהי A תחום אוקלידי והיו $a, b \in A$ אזי $a \text{ gcd}(a, b) | b$ וכן $\text{gcd}(a, b) | b$.

מסקנה: יהי A תחום אוקלידי ויהיו $a, b \in A$ אזי קיימים $n, m \in A$ עבורם $\gcd(a, b) = na + mb$.

טענה: יהי A תחום אוקלידי ויהיו $a, b, c \in A$ באשר $c|a$ וכן $c|b$ אזי $c|\gcd(a, b)$.

איבר אי-פריק: יהי A תחום שלמות אזי $(A^\times \cup \{0\}) \setminus A$ עבורו לכל $a, b \in A$ המקיימים $\rho = ab$ מתקיים $(a \in A^\times) \vee (b \in A^\times)$.

איבר ראשוני: יהי A תחום שלמות אזי $(A^\times \cup \{0\}) \setminus A$ עבורו לכל $a, b \in A$ המקיימים $p|ab$ מתקיים $p|a \vee p|b$.

טענה: יהי A תחום אוקלידי ויהי $a \in A$ אזי $(a \text{ אי-פריק}) \iff (a \text{ ראשוני})$.

תחום בעל פריקות יחידה לראשוניים: תחום שלמות A המקיים

• לכל $a \in A \setminus \{0\}$ קיים $k \in \mathbb{N}_+$ וקיימים $p_1 \dots p_k \in A$ ראשוניים עבורם $a \sim \prod_{i=1}^k p_i$.

• לכל $k, \ell \in \mathbb{N}_+$ ולכל $p_1 \dots p_k, q_1 \dots q_\ell \in A$ ראשוניים באשר $\prod_{i=1}^k p_i \sim \prod_{i=1}^\ell q_i$ מתקיים $k = \ell$ וכן קיימת $\sigma \in S_k$ עבורה

$$i \in [k] \text{ לכל } p_i \sim q_{\sigma(i)}$$

למה: יהי A תחום אוקלידי ויהיו $p, q \in A$

• $(p \text{ ראשוני}) \iff (q \text{ ראשוני})$.

• $(p \text{ אי-פריק}) \iff (q \text{ אי-פריק})$.

למה: יהי A תחום אוקלידי ויהיו $a, b \in A$ אזי $(a \sim b) \iff ((N(a) = N(b)) \wedge (a|b))$.

משפט: יהי A תחום אוקלידי אזי A תחום בעל פריקות יחידה לראשוניים.

מסקנה: $\mathbb{Z}[i]$ הינו תחום בעל פריקות יחידה לראשוניים.

משפט: אם GRH אז לכל $d \in \mathbb{Z}$ באשר $d \neq \square$ מתקיים $\mathbb{Z}[\sqrt{d}]$ תחום בעל פריקות יחידה לראשוניים $\iff \mathbb{Z}[\sqrt{d}]$ תחום אוקלידי.

לא הוכח בקורס

מודולו: יהי A חוג ויהי $n, a \in A$ אזי $(a \bmod n) = a + nA$.

איברים שקולים תחת מודולו: יהי A חוג ויהי $n \in A$ אזי $a, b \in A$ עבורם $(a \bmod n) = (b \bmod n)$.

סימון: יהי A חוג יהי $n \in A$ ויהיו $a, b \in A$ שקולים מודולו n אזי $a \equiv b \bmod n$.

טענה: יהי A חוג ויהי $n, a, b \in A$ אזי $(a \equiv b \bmod n) \iff (n|(a - b))$.

למה: יהי A חוג ויהיו $n, a, b, c, d \in \mathbb{Z}$ באשר $a \equiv c \bmod n$ וכן $b \equiv d \bmod n$ אזי $a + b \equiv c + d \bmod n$.

הגדרה: יהי A חוג יהי $n \in A$ ויהיו $a, b \in A$ אזי $((a + b) \bmod n) = (a \bmod n) + (b \bmod n)$.

למה: יהי A חוג ויהיו $n, a, b, c, d \in \mathbb{Z}$ באשר $a \equiv c \bmod n$ וכן $b \equiv d \bmod n$ אזי $ab \equiv cd \bmod n$.

הגדרה: יהי A חוג יהי $n \in A$ ויהיו $a, b \in A$ אזי $((a \cdot b) \bmod n) = (a \bmod n) \cdot (b \bmod n)$.

טענה: יהי A חוג ויהי $n \in A$ אזי A/nA חוג.

חוג השאריות מודולו: יהי A חוג ויהי $n \in A$ אזי A/nA .

טענה: יהי A תחום אוקלידי ויהי $n \in A \setminus \{0\}$ אזי A/nA שדה $\iff (n \text{ ראשוני})$.

סימון: יהי A תחום שלמות אזי $a \bmod n$ ראשוני מעל A $\iff a \in \mathbb{P}_A$.

טענה: $\{\pi \in \mathbb{P}_{\mathbb{Z}[i]} \mid 0 \notin \{\operatorname{Re}(\pi), \operatorname{Im}(\pi)\}\} = \{p \in \mathbb{P} \mid p \equiv 3 \bmod 4\} \cdot \mathbb{Z}[i]^\times$.

למה: יהי $\pi \in \mathbb{P}_{\mathbb{Z}[i]}$ אזי $\bar{\pi} \in \mathbb{P}_{\mathbb{Z}[i]}$.

טענה: $N(\{\pi \in \mathbb{P}_{\mathbb{Z}[i]} \mid (0 \notin \{\operatorname{Re}(\pi), \operatorname{Im}(\pi)\}) \wedge (\pi \not\sim 1 + i)\}) = \{p \in \mathbb{P} \mid p \equiv 1 \bmod 4\}$.

מסקנה: יהי $p \in \mathbb{P}$ באשר $p \equiv 1 \bmod 4$ אזי קיימים $a, b \in \mathbb{Z}$ עבורם $p = a^2 + b^2$.

אלגוריתם ראשוני כסכום ריבועיים: יהי $p \in \mathbb{P}$ באשר $p \equiv 1 \bmod 4$ אזי

Algorithm SumSquaresPrime(p):

```

 $c \leftarrow \text{QNR}_p$ 
 $t \leftarrow c^{\frac{p-1}{4}} \bmod p$ 
 $a + ib \leftarrow \text{EuclidGCD}_{\mathbb{Z}[i]}(p, t + i)$ 
return  $(a, b)$ 
```

טענה: יהי $p \in \mathbb{P}$ באשר $p \equiv 1 \bmod 4$ אזי $\text{SumSquaresPrime}(p) \in \mathbb{Z}^2$ וכן $\sum_{i=1}^2 (\text{SumSquaresPrime}(p))_i^2 = p$.

טענה: $\{\pi \in \mathbb{P}_{\mathbb{Z}[i]} \mid \pi \sim 1 + i\} = \{\pi \in \mathbb{Z}[i] \mid \pi \sim 1 + i\}$.

משפט: יהי $n \in \mathbb{N}$ אזי קיימים $a, b \in \mathbb{Z}$ עבורם $(n = a^2 + b^2) \iff (n \text{ קיימים } k, r, s \in \mathbb{N} \text{ שונים באשר } p_1 \dots p_r, q_1 \dots q_s \in \mathbb{P} \text{ וקיימים } q_j \equiv 3 \bmod 4 \text{ וכן } p_i \equiv 1 \bmod 4)$

$(n = 2^k \cdot \prod_{i=1}^r p_i^{e_i} \cdot \prod_{i=1}^s q_i^{2f_i})$ עבורם $e_1 \dots e_r, f_1 \dots f_s \in \mathbb{N}_+$ וקיימים $q_j \equiv 3 \bmod 4$ וכן $p_i \equiv 1 \bmod 4$.

טענה: יהי $\alpha \in \mathbb{Z}[i]$ אזי $\mathbb{N}_{< \frac{a^2+b^2}{\gcd_{\mathbb{N}}(a,b)}} \cdot \mathbb{Z}[i]/\alpha\mathbb{Z}[i]$ מערכת נציגים של $\mathbb{N}_{< \gcd_{\mathbb{N}}(a,b)}$.

מסקנה: יהי $\alpha \in \mathbb{Z}[i]$ אזי $|\mathbb{Z}[i]/\alpha\mathbb{Z}[i]| = N(\alpha)$.

טענה: יהי $d \in \mathbb{Z}$ באשר $d \neq \square$ ויהי $\alpha \in \mathbb{Z}[\sqrt{d}]$ אזי $|\mathbb{Z}[\sqrt{d}]/\alpha\mathbb{Z}[\sqrt{d}]| = |N(\alpha)|$.

מסקנה משפט פרמה ב- $\mathbb{Z}[i]$: יהי $p \in \mathbb{P}$ באשר $p \equiv 3 \pmod{4}$ ויהי $\alpha \in \mathbb{Z}[i]$ אזי $\alpha^{p^2-1} \equiv 1 \pmod{p}$.

פולינום: יהי $\mathbb{F}$ שדה אזי $f: \mathbb{F} \rightarrow \mathbb{F}$ עבודה קיים $n \in \mathbb{N}$ וקיים $\zeta \in \mathbb{F}^{n+1}$ המקיים $\zeta_{n+1} \neq 0$ וכן $f = \sum_{i=0}^n \zeta_{i+1}x^i$.

חוג הפולינומים: יהי $\mathbb{F}$ שדה אזי $f\mathbb{F}[x] = \{f: \mathbb{F} \rightarrow \mathbb{F} \mid f \text{ פולינום}\}$.

טענה: יהי $\mathbb{F}$ שדה אזי $\mathbb{F}[x]$ הינו חוג אבל בעל יחידה.

הערה: יהי $\mathbb{F}$ שדה אזי נשכן $\mathbb{F} \hookrightarrow \mathbb{F}[x]$ כך $\alpha \mapsto \lambda x \cdot \alpha$.

מעלה של פולינום: יהי $\mathbb{F}$ שדה יהי $n \in \mathbb{N}$ ויהי $\zeta \in \mathbb{F}^{n+1}$ באשר $\zeta_{n+1} \neq 0$ אזי $\deg(\sum_{i=0}^n \zeta_{i+1}x^i) = n$.

הגדרה: יהי $\mathbb{F}$ שדה אזי $\deg(0) = -\infty$.

המקדם המוביל: יהי $\mathbb{F}$ שדה יהי $n \in \mathbb{N}$ ויהי $\zeta \in \mathbb{F}^{n+1}$ באשר $\zeta_{n+1} \neq 0$ אזי $\text{lc}(\sum_{i=0}^n \zeta_{i+1}x^i) = \zeta_{n+1}$.

הגדרה: יהי $\mathbb{F}$ שדה אזי $\text{lc}(0) = 0$.

טענה: יהי $\mathbb{F}$ שדה ויהיו $f, g \in \mathbb{F}[x]$ אזי $\deg(fg) = \deg(f) + \deg(g)$ וכן $\text{lc}(fg) = \text{lc}(f)\text{lc}(g)$.

טענה: יהי $\mathbb{F}$ שדה אזי $\mathbb{F}[x]^\times = \mathbb{F} \setminus \{0\}$.

מסקנה: יהי $\mathbb{F}$ שדה ויהיו $f, g \in \mathbb{F}[x]$ אזי $(f \sim g) \iff (\exists c \in \mathbb{F}. f = cg)$.

פולינום מתוקן: יהי $\mathbb{F}$ שדה אזי $f \in \mathbb{F}[x]$ המקיים $\text{lc}(f) = 1$.

טענה: יהי $\mathbb{F}$ שדה אזי $\{f \in \mathbb{F}[x] \mid f \text{ מתוקן}\} \cup \{0\}$ מערכת נציגים של $\mathbb{F}[x]/\sim$.

טענה: יהי $\mathbb{F}$ שדה יהי $f \in \mathbb{F}[x] \setminus \{0\}$ ויהי $g \in \mathbb{F}[x]$ אזי קיימים ויחידים $q, r \in \mathbb{F}[x]$ המקיימים $\deg(r) < \deg(f)$ וכן $f = qg + r$.

מסקנה: יהי $\mathbb{F}$ שדה ויהי $f \in \mathbb{F}[x]$ אזי $\{r \in \mathbb{F}[x] \mid \deg(r) < \deg(f)\}$ מערכת נציגים של $\mathbb{F}[x]/f\mathbb{F}[x]$.

מסקנה: יהי $\mathbb{F}$ שדה יהי $C \in \mathbb{N}_{\geq 2}$ ונגדיר $F: \mathbb{F}[x] \rightarrow \mathbb{N}$ כך $F = \begin{cases} 0 & f=0 \\ C^{\deg(f)} & \text{else} \end{cases}$ אזי $F(f) = \begin{cases} 0 & f=0 \\ C^{\deg(f)} & \text{else} \end{cases}$ הינה נורמה אוקלידית מעל $\mathbb{F}[x]$.

מסקנה: יהי $\mathbb{F}$ שדה אזי $\mathbb{F}[x]$ תחום אוקלידי.

מחלק משותף מקסימלי בחוג הפולינומים: יהי $\mathbb{F}$ שדה אזי נגדיר $\text{gcd}: \mathbb{F}[x]^2 \rightarrow \mathbb{F}[x]$ כך $\text{gcd}(f, g) = d$ באשר $d \in \text{Gcd}(f, g)$.

מתוקן.

נגזרת: יהי $\mathbb{F}$ שדה אזי נגדיר $\mathcal{D}: \mathbb{F}[x] \rightarrow \mathbb{F}[x]$ כך $\mathcal{D}(\sum_{i=0}^n \zeta_i x^i) = \sum_{i=1}^n i\zeta_i x^{i-1}$.

סימון: יהי $\mathbb{F}$ שדה ויהי $f \in \mathbb{F}[x]$ אזי $f' = \mathcal{D}(f)$.

טענה: יהי $\mathbb{F}$ שדה יהיו $f, g \in \mathbb{F}[x]$ ויהי $c \in \mathbb{F}$ אזי

$$\bullet (f+g)' = f' + g' \text{ וכן } (f-g)' = f' - g'$$

$$\bullet (fg)' = f'g + fg'$$

$$\bullet (cf)' = cf' \text{ וכן } c' = 0$$

פולינום חסר ריבועים: יהי $\mathbb{F}$ שדה אזי $f \in \mathbb{F}[x]$ עבורו לכל $p \in \mathbb{P}_{\mathbb{F}[x]}$ מתקיים $p^2 \nmid f$.

טענה קריטריון הנגזרת: יהי $\mathbb{F}$ שדה ויהי $f \in \mathbb{F}[x]$ המקיים $\text{gcd}(f, f') = 1$ אזי f חסר ריבועים.

השערה: $\{\langle n \rangle \mid (n \in \mathbb{N}) \wedge (n \text{ מספר חסר ריבועים})\} \in \mathcal{P}$. השערה פתוחה

מינימום דיפולטי: תהא X קבוצה ויהי $\prec$ יחס סדר טוב על X אזי נגדיר $\text{mindef}: X \times \mathcal{P}(X) \rightarrow X$ כך

$$\bullet \text{mindef}(x, \emptyset) = x \text{ לכל } x \in X \text{ מתקיים}$$

$$\bullet \text{mindef}(x, A) = \min(A) \text{ לכל } x \in X \text{ ולכל } A \in \mathcal{P}(X) \setminus \{\emptyset\} \text{ מתקיים}$$

מציין של שדה: יהי $\mathbb{F}$ שדה אזי $\text{char}(\mathbb{F}) = \text{mindef}(0, \{n \in \mathbb{N}_+ \mid n \cdot 1_{\mathbb{F}} = 0\})$.

טענה: יהי $\mathbb{F}$ שדה באשר $\text{char}(\mathbb{F}) \neq 0$ אזי $\text{char}(\mathbb{F}) \in \mathbb{P}$.

טענה: יהי $p \in \mathbb{P}$ יהי $\mathbb{F}$ שדה באשר $\text{char}(\mathbb{F}) = p$ ונגדיר $\varphi: \mathbb{Z}/p\mathbb{Z} \rightarrow \mathbb{F}$ כך $\varphi(n \bmod p) = n \cdot 1_{\mathbb{F}}$ אזי φ מונומורפיזם שדות.

סימון: יהי $p \in \mathbb{P}$ אזי $\mathbb{F}_p = \mathbb{Z}/p\mathbb{Z}$.

הערה: יהי $p \in \mathbb{P}$ ויהי $\mathbb{F}$ שדה באשר $\text{char}(\mathbb{F}) = p$ אזי נשכן $\mathbb{F}_p \hookrightarrow \mathbb{F}$ כך $n \bmod p \mapsto n \cdot 1_{\mathbb{F}}$.

טענה: יהי $\mathbb{F}$ שדה סופי אזי $\text{char}(\mathbb{F}) \in \mathbb{P}$.

טענה: יהי $\mathbb{F}$ שדה סופי אזי $\mathbb{F}$ מרחב וקטורי מעל $\mathbb{F}_p$.

מסקנה: יהי $\mathbb{F}$ שדה סופי אזי $|\mathbb{F}| \in \{p^n \mid (p \in \mathbb{P}) \wedge (n \in \mathbb{N})\}$.

מסקנה משפט פרמה בשדות סופיים: יהי $\mathbb{F}$ שדה סופי ויהי $a \in \mathbb{F}$ אזי $a^{|\mathbb{F}|} = a$.

מסקנה: יהי $\mathbb{F}$ שדה סופי אזי $\mathbb{F}^\times$ ציקלית.

משפט: יהי $p \in \mathbb{P}$ ויהי $n \in \mathbb{N}_+$ אזי קיים שדה $\mathbb{F}$ המקיים $|\mathbb{F}| = p^n$.

משפט: יהי $p \in \mathbb{P}$ יהי $n \in \mathbb{N}_+$ יהי $\mathbb{F}$ שדה באשר $|\mathbb{F}| = p^n$ ויהי $f \in \mathbb{F}[x]$ ראשוני באשר $\deg(f) = n$ אזי $\mathbb{F} \simeq \mathbb{F}[x]/f \cdot \mathbb{F}[x]$.

מסקנה: יהי $p \in \mathbb{P}$ יהי $n \in \mathbb{N}_+$ ויהיו $\mathbb{F}, \mathbb{K}$ שדות באשר $|\mathbb{F}| = p^n$ וכן $|\mathbb{K}| = p^n$ אזי $\mathbb{F} \simeq \mathbb{K}$.

סימון: יהי $p \in \mathbb{P}$ ויהי $n \in \mathbb{N}_+$ אזי $\mathbb{F}_{p^n}$ שדה המקיים $|\mathbb{F}_{p^n}| = p^n$.

טענה: יהי $q \in \mathbb{N}$ באשר $\mathbb{F}_q$ שדה ויהי $f \in \mathbb{F}_q[x]$ ראשוני אזי $\mathbb{F}_q[x]/f \cdot \mathbb{F}_q[x]$ שדה וכן $|\mathbb{F}_q[x]/f \cdot \mathbb{F}_q[x]| = q^{\deg(f)}$.

גודל של פולינום: יהי $q \in \mathbb{N}$ באשר $\mathbb{F}_q$ שדה אזי נגדיר $|\cdot| : \mathbb{F}_q[x] \rightarrow \mathbb{N}$ כך $|f| = q^{\deg(f)}$.

מסקנה: יהי $q \in \mathbb{N}$ באשר $\mathbb{F}_q$ שדה אזי $|\cdot|$ הינה נורמה אוקלידית מעל $\mathbb{F}_q[x]$.

מסקנה: יהי $q \in \mathbb{N}$ באשר $\mathbb{F}_q$ שדה ויהי $f \in \mathbb{F}_q[x]$ אזי $|f| = |\mathbb{F}_q[x]/f \cdot \mathbb{F}_q[x]|$.

טענה: יהי $q \in \mathbb{N}$ באשר $\mathbb{F}_q$ שדה ויהיו $f, g \in \mathbb{F}_q[x]$ אזי $|f \cdot g| = |f| \cdot |g|$.

טענה: יהי $q \in \mathbb{N}$ באשר $\mathbb{F}_q$ שדה יהי $n \in \mathbb{N}_+$ אזי $x^{q^n} - x$ חסר ריבועים מעל $\mathbb{F}_q[x]$.

טענה: יהי $q \in \mathbb{N}$ באשר $\mathbb{F}_q$ שדה יהיו $n, m \in \mathbb{N}_+$ אזי $\gcd(x^{q^n} - x, x^{q^m} - x) = x^{q^{\gcd(n, m)}} - x$ מעל $\mathbb{F}_q[x]$.

מורפיזם פרובניוס: יהי $p \in \mathbb{P}$ ויהי $\mathbb{K}$ שדה המקיים $\text{char}(\mathbb{K}) = p$ אזי נגדיר $\text{Fr}_p : \mathbb{K} \rightarrow \mathbb{K}$ כך $\text{Fr}_p(a) = a^p$.

טענה זהות פרובניוס: יהי $p \in \mathbb{P}$ ויהי $\mathbb{K}$ שדה סופי באשר $\text{char}(\mathbb{K}) = p$ אזי Fr_p אוטומורפיזם של $\mathbb{K}$.

מסקנה: יהי $p \in \mathbb{P}$ יהי $\mathbb{F}$ שדה באשר $\text{char}(\mathbb{F}) = p$ יהי $f \in \mathbb{F}[x]$ ויהי $n \in \mathbb{N}_+$ אזי $g(x)^{p^n} = g(x^{p^n})$.

טענה: יהי $q \in \mathbb{N}$ באשר $\mathbb{F}_q$ שדה יהי $n \in \mathbb{N}_+$ ויהי $P \in \mathbb{F}_q[x]$ ראשוני אזי $(\deg(P) | n) \iff (P | (x^{q^n} - x))$.

סימון: יהי $q \in \mathbb{N}$ באשר $\mathbb{F}_q$ שדה ויהי $n \in \mathbb{N}_+$ אזי $\mathcal{P}_{q,n} = \{f \in \mathbb{F}_q[x] \mid (\deg(f) = n) \wedge (f \text{ מתוקן וראשוני})\}$.

הגדרה: יהי $q \in \mathbb{N}$ באשר $\mathbb{F}_q$ שדה אזי נגדיר $\pi_q : \mathbb{N}_+ \rightarrow \mathbb{N}$ כך $\pi_q(n) = |\mathcal{P}_{q,n}|$.

מסקנה: יהי $q \in \mathbb{N}$ באשר $\mathbb{F}_q$ שדה ויהי $n \in \mathbb{N}_+$ אזי $x^{q^n} - x = \prod_{d \in \mathbb{N}} \prod_{f \in \mathcal{P}_{q,d}} f$ מעל $\mathbb{F}_q[x]$.

טענה: יהי $q \in \mathbb{N}$ באשר $\mathbb{F}_q$ שדה ויהי $n \in \mathbb{N}_+$ אזי $q^n = \sum_{d|n} (d \cdot \pi_q(d))$.

מסקנה: יהי $q \in \mathbb{N}$ באשר $\mathbb{F}_q$ שדה ויהי $n \in \mathbb{N}_+$ אזי $\pi_q(n) = \frac{1}{n} \left(q^n - \sum_{d \in \mathbb{N}_{< n}} (d \cdot \pi_q(d)) \right)$.

מסקנה: יהי $q \in \mathbb{N}$ באשר $\mathbb{F}_q$ שדה ויהי $n \in \mathbb{N}_+$ אזי $\frac{q^n}{n} - \frac{q}{q-1} \cdot \frac{q^{\lfloor \frac{n}{2} \rfloor}}{n} \leq \pi_q(n) \leq \frac{q^n}{n}$.

מסקנה משפט הפולינומים הראשוניים: יהי $q \in \mathbb{N}$ באשר $\mathbb{F}_q$ שדה אזי $\pi_q(n) \sim \frac{q^n}{n}$.

מסקנה: יהי $q \in \mathbb{N}$ באשר $\mathbb{F}_q$ שדה ויהי $n \in \mathbb{N}_+$ אזי $\pi_q(n) > 0$.

פונקציית מוביוס: יהי $k \in \mathbb{N}$ יהיו $p_1 \dots p_k \in \mathbb{P}$ שונים ויהי $e \in \mathbb{N}_+^k$ אזי נגדיר $\mu : \mathbb{N} \rightarrow \{0, \pm 1\}$ כך $\mu(n) = \begin{cases} (-1)^k & e = \mathbb{1} \\ 0 & \text{else} \end{cases}$ אזי $\mu \left(\prod_{i=1}^k p_i^{e_i} \right) = \mu(n)$.

טענה: יהי $n \in \mathbb{N}_+$ אזי $\sum_{d|n} \mu(d) = \begin{cases} 1 & n=1 \\ 0 & n>1 \end{cases}$.

טענה נוסחת ההיפוך של מוביוס: תהא $f : \mathbb{N}_+ \rightarrow \mathbb{C}$ ויהי $n \in \mathbb{N}_+$ אזי $f(n) = \sum_{d|n} \left(\mu(d) \cdot \left(\sum_{a \in \mathbb{N}} \left(\frac{n}{d} \mid a \right) f(a) \right) \right)$.

טענה: יהי $q \in \mathbb{N}$ באשר $\mathbb{F}_q$ שדה ויהי $n \in \mathbb{N}_+$ אזי $\pi_q(n) = \frac{1}{n} \sum_{d|n} \left(\mu \left(\frac{n}{d} \right) \cdot q^d \right)$.

למה: יהי $q \in \mathbb{N}$ באשר $\mathbb{F}_q$ שדה יהי $n \in \mathbb{N}_+$ ויהי $f \in \mathbb{F}_q[x]$ באשר $\deg(f) = n$ אזי $f | (x^{q^n} - x) \iff (f \text{ ראשוני})$ וכן לכל

$\ell \in \mathbb{N}_{< n}$ מתקיים $\gcd(f, x^{q^\ell} - x) = 1$.

אלגוריתם מבחן ראשוניות לפולינום: יהי $q \in \mathbb{N}$ באשר $\mathbb{F}_q$ שדה יהי $n \in \mathbb{N}_+$ יהי $f \in \mathbb{F}_q[x]$ באשר $\deg(f) = n$ יהי $\mathcal{A}$ אלגוריתם

חזקה מעל $\mathbb{F}_q[x]/f \cdot \mathbb{F}_q[x]$ ויהי $\mathcal{B}$ אלגוריתם gcd מעל $\mathbb{F}_q[x]$ אזי

Algorithm PolynomialPrimality $[\mathcal{A}, \mathcal{B}](q, n, f)$:

```

 $L \in (\mathbb{F}_q[x]/f \cdot \mathbb{F}_q[x])^n$ ;  $L_1 \leftarrow (x^q \bmod f)$ 
for  $i \in [2, \dots, n]$  do
     $L_i \leftarrow \mathcal{A}(f, L_{i-1}, q)$ 
end
if  $L_n \neq (x \bmod f)$  then return False
for  $d \in [1, \dots, n-1]$  do
    if  $\mathcal{B}(L_d - x, f) \neq 1$  then return False
end
return True

```

מסקנה: יהי $q \in \mathbb{N}$ באשר $\mathbb{F}_q$ שדה יהי $n \in \mathbb{N}_+$ ויהי $f \in \mathbb{F}_q[x]$ באשר $\deg(f) = n$ אזי f ראשוני $\iff$

$(\text{PolynomialPrimality}(q, n, f) = \text{True})$.

טענה: סיבוכיות הריצה של PolynomialPrimality [IteratedSquaring [NaiveMul], EuclidGCD] הינה $\mathcal{O}\left((n \cdot \log(q))^3\right)$.
טענה: סיבוכיות הריצה של PolynomialPrimality [IteratedSquaring [CooleyTukeyMul], FastGCD] הינה $\tilde{\mathcal{O}}\left((n \cdot \log(q))^2\right)$.

למה: יהי $p \in \mathbb{P}$ יהי $r \in \mathbb{N}_+$ ויהי $g \in \mathbb{F}_{p^r}[x]$ אזי $(g' = 0) \iff (\exists h \in \mathbb{F}_{p^r}[x]. g = h^p)$.

אלגוריתם שורש מעל שדה סופי: יהי $p \in \mathbb{P}$ יהי $r \in \mathbb{N}_+$ יהי $a \in \mathbb{F}_{p^r}$ ויהי $\mathcal{A}$ אלגוריתם חזקה מעל $\mathbb{F}_{p^r}$ אזי $\text{FiniteFieldRoot}[\mathcal{A}](p, r, a) = \mathcal{A}(a, p^{r-1})$.

טענה: יהי $p \in \mathbb{P}$ יהי $r \in \mathbb{N}_+$ יהי $a \in \mathbb{F}_{p^r}$ אזי $\sqrt[r]{a}$ $\text{FiniteFieldRoot}(p, r, a) = \sqrt[r]{a}$.

אלגוריתם שורש לפולינום: יהי $p \in \mathbb{P}$ יהי $r \in \mathbb{N}_+$ יהי $n \in \mathbb{N}_+$ יהיו $a_0, \dots, a_n \in \mathbb{F}_{p^r}$ באשר $(\sum_{i=0}^n a_i x^i)' = 0$ ויהי $\mathcal{A}$ אלגוריתם חזקה מעל $\mathbb{F}_{p^r}$ אזי $\text{FiniteFieldPolynomialRoot}[\mathcal{A}](p, r, a) = \sum_{i=0}^{\frac{n}{p}} \text{FiniteFieldRoot}[\mathcal{A}](a_{pi}) x^i$.

טענה: יהי $p \in \mathbb{P}$ יהי $r \in \mathbb{N}_+$ ויהי $f \in \mathbb{F}_{p^r}[x]$ אזי $\text{FiniteFieldPolynomialRoot}(p, r, f) = \sqrt[r]{f}$.

למה: יהי $q \in \mathbb{N}$ באשר $\mathbb{F}_q$ שדה ויהי $f \in \mathbb{F}_q[x]$ אזי $(f \iff \gcd(f, f') = 1)$ חסר ריבועים.

אלגוריתם פירוק פולינום לפולינומים חסרי ריבועים: יהי $p \in \mathbb{P}$ יהי $r \in \mathbb{N}_+$ יהי $f \in \mathbb{F}_{p^r}[x]$ ויהי $\mathcal{A}$ אלגוריתם gcd מעל $\mathbb{F}_{p^r}[x]$ ויהי $\mathcal{B}$ אלגוריתם חזקה מעל $\mathbb{F}_{p^r}$ אזי

Algorithm PolyFactorNoSquare $[\mathcal{A}, \mathcal{B}](p, r, f)$:

```

 $G \leftarrow \mathcal{A}(f, f')$ 
if  $G = 1$  then return  $\{(f, 1)\}$ 
if  $f' \neq 0$  then
     $A \leftarrow \text{PolyFactorNoSquare}[\mathcal{A}, \mathcal{B}](p, r, G)$ 
     $B \leftarrow \text{PolyFactorNoSquare}[\mathcal{A}, \mathcal{B}](p, r, \frac{f}{G})$ 
    return  $A + B$ 
end
 $g \leftarrow \text{FiniteFieldPolynomialRoot}[\mathcal{B}](p, r, f)$ 
 $S \leftarrow \text{PolyFactorNoSquare}[\mathcal{A}, \mathcal{B}](p, r, g)$ 
return  $\{(q, n + p) \mid (q, n) \in S\}$ 

```

טענה: יהי $p \in \mathbb{P}$ יהי $r \in \mathbb{N}_+$ ויהי $f \in \mathbb{F}_{p^r}[x]$ אזי

$\prod \text{PolyFactorNoSquare}(p, r, f) = f$ •

• לכל $q \in \text{PolyFactorNoSquare}(p, r, f)$ מתקיים q חסר ריבועים.

אלגוריתם פירוק פולינום חסר ריבועים לפולינומים בעלי פירוק לראשוניים בעלי אותה דרגה: יהי $p \in \mathbb{P}$ יהי $r \in \mathbb{N}_+$ יהי $f \in \mathbb{F}_{p^r}[x]$ חסר ריבועים יהי $\mathcal{A}$ אלגוריתם gcd מעל $\mathbb{F}_{p^r}[x]$ ויהי $\mathcal{B}$ אלגוריתם חזקה מעל $\mathbb{F}_{p^r}$ אזי

Algorithm PolyFactorSameDeg $[\mathcal{A}, \mathcal{B}](p, r, f)$:

```

 $S \leftarrow \emptyset$ 
for  $d \in [1, \dots, \deg(f)]$  do
     $f_d \leftarrow \mathcal{A}(\mathcal{B}(x, q^d) - x, f)$ 
    if  $f_d \neq 1$  then  $S \leftarrow S \cup \{f_d\}$ 
end
return  $S$ 

```

פונקציית חזקה: נגדיר $\text{power} : R \times \mathbb{N} \rightarrow R$ כך $\text{power}(r, n) = r^n$.

טענה: יהי $p \in \mathbb{P}$ יהי $r \in \mathbb{N}_+$ ויהי $f \in \mathbb{F}_{p^r}[x]$ חסר ריבועים אזי

$(\prod \text{power}(\text{PolyFactorSameDeg}(p, r, f))) \mid f$ •

• לכל $(f_d, n) \in \text{PolyFactorSameDeg}(p, r, f)$ ולכל $Q \in \mathbb{F}_{p^r}[x]$ ראשוני המקיים $Q \mid f_d$ מתקיים $\deg(Q) = d$.

למה: יהי $q \in \mathbb{N}$ באשר $\mathbb{F}_q$ שדה יהי $d \in \mathbb{N}_+$ ויהי $a \in \mathbb{F}_{q^d}$ אזי

• אם $q \nmid 2$ אז $(x + a)^{\frac{q^d-1}{2}} + 1$ ו $(x + a)^{\frac{q^d-1}{2}} - 1$ מעל $\mathbb{F}_q[x]$.

• אם $2 \mid q$ אז $\left(\sum_{i=1}^{d \cdot \log_2(q)} (x + a)^{\frac{q^d}{2^i}}\right) + 1$ ו $\left(\sum_{i=1}^{d \cdot \log_2(q)} (x + a)^{\frac{q^d}{2^i}}\right)$ מעל $\mathbb{F}_q[x]$.

למה: יהי $q \in \mathbb{N}$ באשר $\mathbb{F}_q$ שדה יהי $d \in \mathbb{N}_+$ יהי $a \in \mathbb{F}_{q^d}$ באשר $f(a) = 0$ ונגדיר $P \in \mathbb{F}_{q^d}[x]$ כך $P = \prod_{i=1}^d (x - a^{q^i})$ אזי $P \in \mathbb{F}_q[x]$ וכן P ראשוני מעל $\mathbb{F}_q[x]$ וכן $P|f$.

אלגוריתם פירוק פולינום חסר ריבועים בעל פירוק לראשוניים בעלי אותה דרגה: יהי $p \in \mathbb{P}$ יהיו $r, d \in \mathbb{N}_+$ יהי $f \in \mathbb{F}_{p^r}[x]$ חסר ריבועים עברו לכל $Q \in \mathbb{F}_{p^r}[x]$ ראשוני המקיים $Q|f$ מתקיים $\deg(Q) = d$ ויהי $a \in \mathbb{F}_{(p^r)^d}$ אזי

...